

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	1
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	5
ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС „ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”, „БАКАЛАВЪР” И „МАГИСТЪР” СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	7
Специалности и професионална реализация.....	8
АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ	8
ЗООИНЖЕНЕРСТВО	8
ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	8
АГРОНОМСТВО (ПОЛЕВЪДСТВО)	9
АГРОНОМСТВО (ЕТЕРИЧНО-МАСЛЕНИ КУЛТУРИ)	9
АГРАРНО ИНЖЕНЕРСТВО	10
РИБОВЪДСТВО И АКВАКУЛТУРА	10
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ	11
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА	11
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ	12
МЕДИЦИНА	12
ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТ	12
СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ	13
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ И ФИЛИАЛ - Хасково	13
МЕДИЦИНСКА СЕСТРА	13
АКУШЕРКА	13
КИНЕЗИТЕРАПИЯ	14
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ	15
СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА	15
ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА	15
НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА С ЧУЖД ЕЗИК	15
СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА	16
ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА	16
ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ	16
ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО И ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН	16
ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ	17
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ	17
АГРАРНА ИКОНОМИКА И ТЪРГОВИЯ	17
РЕГИОНАЛНА ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ	18
БИЗНЕС ИКОНОМИКА	19
МЕСТНИ ФИНАНСИ	19
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ИКОНОМИКАТА И УПРАВЛЕНИЕТО	20
СОФТУЕРНО ИНЖЕНЕРСТВО	21
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ	21
ФАКУЛТЕТ „ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ” - Ямбол	22
ДИЗАЙН, ТЕХНОЛОГИИ И МЕНИДЖМЪНТ НА МОДНАТА ИНДУСТРИЯ	22
АВТОТРАНСПОРТНА И ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА	22
АВТОМАТИКА И КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ	23
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	23
КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И КОМУНИКАЦИИ	23
ТОПЛО- И ГАЗОСНАБДЯВАНЕ	24
ИНДУСТРИАЛНО ИНЖЕНЕРСТВО	24
ТЕХНОЛОГИЯ НА ХРАНИТЕ	25

МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ	((25
РЕХАБИЛИТАТОР	25
МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ	25
ПОМОЩНИК ФАРМАЦЕВТ	26
МЕДИЦИНСКИ КОЗМЕТИК	26
МЕДИЦИНСКИ ОПТИК	27
ОРТОПЕДИЧЕН ТЕХНИК	27
ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС „ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”, „БАКАЛАВЪР” И „МАГИСТЪР” СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	27
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	27
УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	29
ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	30
КОНКУРСНИ ИЗПИТИ	32
ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА КОНКУРСНИТЕ РАБОТИ	33
ОБРАЗУВАНЕ НА БАЛА	35
КЛАСИРАНЕ	39
ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ	42
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	43
Приложение № 1	45
Приложение № 2	59
Приложение № 2А	61
Приложение № 3	63
Приложение № 3А	64
Приложение № 4	65
Приложение № 5	66
Приложение № 6	67
ПРОГРАМА ЗА ИЗПИТА ПО БИОЛОГИЯ	67
ПРОГРАМА ЗА ИЗПИТА ПО ХИМИЯ	73
ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО БИОЛОГИЯ	84
ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО МАТЕМАТИКА	85
ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО ГЕОГРАФИЯ	86
МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ИЗПИТА ПО ОБЩА ЕЗИКОВА КУЛТУРА	89
МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ТЕСТА ПО ОБЩОТЕХНИЧЕСКА ПОДГОТОВКА	90
ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС „МАГИСТЪР” СЛЕД ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ	91
МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ и професионална реализация	92
АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ	92
Професионално направление „Животновъдство”	92
РЕПРОДУКТИВНИ БИОТЕХНОЛОГИИ В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО	92
ХРАНЕНЕ НА ЖИВОТНИ И ТЕХНОЛОГИЯ НА КОМБИНИРАНИ ФУРАЖИ	92
ТЕХНОЛОГИЯ НА МЛЯКО И МЛЕЧНИ ПРОДУКТИ	93
ТЕХНОЛОГИЯ НА МЕСО И МЕСНИ ПРОДУКТИ	93
КОНЕН СПОРТ	94
ПРОМИШЛЕНО ПТИЦЕВЪДСТВО	94
АКВАКУЛТУРА	94
СПЕЦИАЛНИ ОТРАСЛИ (пчеларство, бубарство, зайцевъдство и дивечовъдство)	95
ПРОМИШЛЕНО СВИНЕВЪДСТВО	95
ПРОИЗВОДСТВЕНИ СИСТЕМИ И СЕЛЕКЦИЯ В ГОВЕДОВЪДСТВОТО И БИВОЛОВЪДСТВОТО	96
ПРОИЗВОДСТВЕНИ СИСТЕМИ И СЕЛЕКЦИЯ В ОВЦЕВЪДСТВОТО И КОЗЕВЪДСТВОТО	96

УПРАВЛЕНИЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И КАЧЕСТВО НА ХРАНИТЕ.....	97
ПЛЕМЕННО КОНЕВЪДСТВО.....	97
РАЗВЪЖДАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ.....	98
КОНСУЛТАНТСКА ДЕЙНОСТ, РАЗРАБОТВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО.....	98
Професионално направление „Биологически науки”.....	99
ОПАЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	99
ЕКОТУРИЗЪМ.....	99
БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА, ЕКОЛОГИЧЕН РИСК И ДЕЙСТВИЕ ПРИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ.....	100
ЕКОЛОГИЯ НА СЕЛИЩНИ СИСТЕМИ.....	100
Професионално направление „Растениевъдство”.....	101
ПРОИЗВОДСТВО НА ПОСЕВЕН И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ.....	101
БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ.....	102
КОНСУЛТАНТСКА ДЕЙНОСТ, РАЗРАБОТВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО.....	103
РАСТИТЕЛНОЗАЩИТНИ ТЕХНОЛОГИИ В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО.....	103
УСТОЙЧИВО ПРОИЗВОДСТВО НА ФУРАЖНИ КУЛТУРИ.....	104
Професионално направление „Общо инженерство”.....	105
ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА.....	105
ВЪЗООБНОВЯЕМИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ В АГРАРНИЯ СЕКТОР.....	106
АГРОТРОНИКА.....	106
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ.....	107
ВЕТЕРИНАРНА АДМИНИСТРАЦИЯ.....	107
САНИТАРНА МИКРОБИОЛОГИЯ И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ.....	108
ИНТЕГРИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОТО И БЕЗОПАСНОСТТА НА ХРАНИТЕ.....	109
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ БИЗНЕС И МЕНИДЖМЪНТ.....	110
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ.....	112
Професионално направление „Социални дейности”.....	112
ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА.....	112
Професионално направление „Обществено здраве”.....	113
УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ – ОКС „магистър”.....	113
ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ.....	115
ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ.....	115
Професионално направление „Здравни грижи”.....	116
ХРАНЕНЕ И БИОМЕДИЦИНА.....	116
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ.....	117
Професионално направление „Педагогика”.....	117
МЕНИДЖМЪНТ НА СОЦИАЛНИТЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ.....	117
СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА (МОДУЛИ: ЕЗИКОВИ И ГОВОРНИ НАРУШЕНИЯ /ЛОГОПЕДИЯ/; РЕСУРСЕН УЧИТЕЛ;.....	118
ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА.....	118
НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА. ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ.....	118
ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА.....	118
ТЕХНОЛОГИИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ.....	119
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ.....	119
Професионално направление „Икономика”.....	119

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И СТРАТЕГИЧЕСКИ МАРКЕТИНГ	119
ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА	120
ИКОНОМИКА НА АЛТЕРНАТИВНИЯ ТУРИЗЪМ	121
ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗИ И ПРОЕКТИ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ	121
ФИНАНСИ И СЧЕТОВОДСТВО НА ФИРМАТА	122
ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	123
БИЗНЕС ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ	123
КОРПОРАТИВНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО	124
БИОИКОНОМИКА И ЕКОПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО	125
БИОБАЗИРАНИ ИНДУСТРИИ И УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ	126
ФАКУЛТЕТ „ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ“ – ЯМБОЛ	127
Професионално направление „Машинно инженерство“	127
АВТОТРАНСПОРТНА И ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА	127
АВТОТЕХНИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА	127
ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТРАНСПОРТА	128
ДИЗАЙН, ТЕХНОЛОГИИ И МЕНИДЖМЪНТ НА МОДНАТА ИНДУСТРИЯ	128
ДИЗАЙН И ТЕХНОЛОГИИ НА КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ	129
МОДЕН И ТЕКСТИЛЕН ДИЗАЙН И ТЕХНОЛОГИИ	130
ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ШЕВНА ФИРМА	130
Професионално направление „Електротехника, електроника и автоматика“	131
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	131
АВТОМАТИКА И КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ	131
МУЛТИМЕДИЙНИ И КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И УСЛУГИ	132
ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В БИЗНЕСА И ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	132
ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО	133
Професионално направление „Комуникационна и компютърна техника“	133
КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И КОМУНИКАЦИИ	133
Професионално направление „Енергетика“	134
ТОПЛО- И ГАЗОСНАБДЯВАНЕ	134
ИНДУСТРИАЛНО ИНЖЕНЕРСТВО	134
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	135
ОТОПЛЕНИЕ, ВЕНТИЛАЦИЯ И КЛИМАТИЗАЦИЯ	136
ТОПЛОЕНЕРГИЙНИ И ЕКОЛОГИЧНИ ТЕХНОЛОГИИ И СИСТЕМИ	137
ВИРТУАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ	137
Професионално направление „Хранителни технологии“	138
БЕЗОПАСНОСТ И КАЧЕСТВО НА ХРАНИТЕ	138
ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС „МАГИСТЪР“ СЛЕД ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ	139
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	139
УСЛОВИЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	140
ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	141
СЪСТЕЗАТЕЛНИ ИЗПИТИ, СЪСТЕЗАТЕЛЕН БАЛ И КЛАСИРАНЕ	142
ЗАПИСВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ	144
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	145
Приложение № 8	146
Приложение № 9	159
Приложение № 10	160
ПРОГРАМА за подготовка на конкурсен изпит по Социална медицина	160
ПРОГРАМА за подготовка на конкурсен тест по Управление на здравните грижи	161

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Тракийският университет - Стара Загора е автономна държавна институция, създадена през 1995 г. с Решение на 37-то Народно събрание.

В университета се осъществява обучение по образователно-квалификационните степени – „професионален бакалавър“, „бакалавър“, „магистър“, както и по образователна и научна степен „доктор“. Завършилите студенти получават легитимна диплома, подпечатана с държавния герб на Република България.

Студентите в университета се обучават в следните основни звена:

Факултет/Колеж/Филиал	Декан/Директор
Аграрен факултет	проф. д-р Димитър Панайотов
Ветеринарномедицински факултет	проф. д-р Тодор Стоянчев
Медицински факултет	доц. д-р Юлиан Ананиев
Педагогически факултет	проф. д-р Таня Борисова
Стопански факултет	доц. д-р Блага Стойкова
Факултет „Техника и технологии“ - гр. Ямбол	доц. д-р инж. Ваня Стойкова
Филиал – гр. Хасково	доц. д-р Таня Паскалева
Медицински колеж	проф. д-р Анна Толева

Обучението на студентите се провежда в учебни корпуси с модерно обзаведени зали и лаборатории. Практическата подготовка, в зависимост от избраната специалност, преминава в: учебно-експерименталната база на университета, ветеринарномедицинските клиники, университетската болница, районните ветеринарномедицински центрове, селекционните центрове, станциите за изкуствено осеменяване, млеко- и месопреработващи предприятия, племенните кооперативни и частни ферми, базови училища и др.

Библиотеките на университета разполагат с приблизително 400 000 тома специализирана литература, както и специализирани периодични списания.

На разположение на студентите са общежития с капацитет над 1450 легла и студентски столове за хранене.

В университета са създадени условия за различни видове спорт: футбол, баскетбол, волейбол, тенис, лека атлетика, аеробика, бойни изкуства, силова физкултура и др.

Тракийският университет провежда политика на разширяване и задълбочаване на международните си контакти. За това допринасят връзките и сътрудничеството със сродни университети в Германия, Русия, Украйна, Гърция, Франция, САЩ, Словакия, Турция, Англия, Италия, Япония, Чехия.

Студентите имат възможност да участват по европейски и международни програми: европейска програма за образователен обмен „Еразъм+“, Финансов механизъм на европейското икономическо пространство – EEA Grants.

Преподавателският състав се състои от 650 преподаватели.

В университета се обучават 7600 студенти, в т. ч. 620 чуждестранни.

Тракийският университет има институционална акредитация с една от най-високите оценки - 9.20 (по десетобалната система), с решение на Националната агенция за оценяване и акредитация от 26.07.2018 г. Всички професионални направления и специалности от регулираните професии са акредитирани.

**Акредитирани професионални направления и специалности
от регулираните професии в Тракийски университет**

Шифър	Професионално направление	Специалности	Оценка на акредитация, максимална стойност 10,00
	Тракийски университет		9,20
1.2.	Педагогика	Социална педагогика Предучилищна и начална училищна педагогика Специална педагогика Начална училищна педагогика с чужд език Предучилищна педагогика	8,96
1.3	Педагогика на обучението по ...	Педагогика на обучението по информационни технологии Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн	8,95
3.4.	Социални дейности	Социални дейности	7,04
3.8.	Икономика	Аграрна икономика и търговия Регионална икономика и управление Бизнес икономика Местни финанси Информационни технологии в икономиката и управлението	8,74
4.3.	Биологически науки	Екология и опазване на околната среда	9,09
4.6.	Информатика и компютърни науки	Софтуерно инженерство Информационни технологии	Положителна оценка
5.1.	Машинно инженерство	Автомобилна и земеделска техника Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия	8,82
5.2.	Електротехника, електроника и автоматика	Автоматика и компютърни системи Електротехника	9,11
5.3.	Комуникационна и компютърна техника	Компютърни системи и комуникации	Положителна оценка
5.4.	Енергетика	Топло- и газоснабдяване Индустриално инженерство	8,81
5.12.	Хранителни технологии	Технология на храните	9,05
5.13.	Общо инженерство	Аграрно инженерство	9,15
6.1.	Растениевъдство	Агрономство /Полевъдство/ Агрономство /Етерично-маслени култури/	9,30
6.3.	Животновъдство	Зооинженерство Рибовъдство и аквакултура	9,66
6.4.	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина	9,48
6.4.	Ветеринарна медицина	Магистърска програма Ветеринарна администрация Магистърска програма Санитарна микробиология и безопасност на храните	9,18
7.4.	Обществено здраве	Медицинска рехабилитация и ерготерапия	6,86
7.4.	Обществено здраве	Управление на здравните грижи	8,48
7.1.	Медицина	Медицина	9,02
7.5.	Здравни грижи	Лекарски асистент	9,28
		Медицинска сестра – Медицински факултет	8,37
		Акушерка – Медицински факултет	8,62
		Медицинска сестра – Филиал Хасково	8,53
		Акушерка – Филиал Хасково	8,33
		Рехабилитатор	8,38
		Медицински лаборант	8,94
		Помощник-фармацевт	Положителна оценка
		Медицински козметик	
		Медицински оптик	
		Ортопедичен техник	

ПРИЕМ
НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС
„ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”,
„БАКАЛАВЪР”
И „МАГИСТЪР”
СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Специалности и професионална реализация

АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ

ЗООИНЖЕНЕРСТВО

Зооинженерът планира, организира и управлява процесите на устойчиво развитие при производството на животинска продукция за постигане на висока продуктивност, качество на продукцията, при технологии гарантиращи здравословния статус и хуманното отношение към животните, съобразени с опазването на екосистемите и с промените на климата.

Знанията и уменията на зооинженерите с ОКС „бакалавър“ гарантират професионалните им умения да: организират и управляват системите за ефективно производство на различни видове животински продукти, фуражи и фуражни смеси, както и да извършват тяхното окачествяване и стандартизация; организират развъдната дейност и възпроизводствения процес за съхраняването и усъвършенстването на генофонда в животновъдството; осигуряват пълна реализация на генетичния потенциал на отглежданите животни при постоянни и оптимални условия, задоволителни биологичните им изисквания и щадящи околната среда; имат компетентност да отглеждат дивеч, животни за ценни кожи, любителски животни, декоративни птици, риби и полезни насекоми; извършват технологично проектиране при реконструкции на съществуващи или изграждане на нови животновъдни ферми, познават и експлоатират селскостопанска техника; организират и осъществяват производството на качествени животински суровини за преработка; въвеждат добри производствени практики и участват в управлението на системите за безопасност и качество на храните; организират и осъществяват пълноценно хранене на селскостопанските животни, за осигуряване на висока продуктивност, здравословно състояние и качество на продукцията; осъществяват маркетингова дейност по проучване потребностите на пазара за животински продукти, фуражи, стокови и разплодни животни и да организират дейности за тяхното задоволяване.

Завършилите тази специалност могат да организират и ръководят животновъдни ферми и да изпълняват организаторски, оперативни, консултантски и др. дейности свързани с производство, преработка, окачествяване и реализация на животинска продукция, в предприятия от животновъдния бранш, фуражната промишленост, развъдните асоциации и станции за изкуствено осеменяване, в държавната администрация, зоопаркове, търговски дружества, животновъдни асоциации, научни и образователни институции, обществени организации и други предприятия, произвеждащи и осигуряващи стоки и услуги за аграрния бизнес.

ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Екологът бакалавър, подготвен в Аграрния факултет на Тракийски университет – Стара Загора, е висококвалифициран специалист със задълбочена теоретична подготовка по фундаментални за специалността природни, биологични и технологични дисциплини, върху които са надградени необходимите знания по приложна екология, свързани с опазване компонентите на околната среда, екологосъобразно управление на отпадъците, въвеждане на системи за управление на околната среда в производствени

предприятия, предприемачество и иновации. Специалистът еколог, завършил обучението си, е подготвен да извършва екологичен мониторинг, анализи, оценки и експертизи на въздух, води (природни и отпадъчни), земеделски земи и почви; да оценява и прогнозира реалното състояние и екологичния риск за екосистемите, за опазване на защитените територии и биологичното разнообразие, за влиянието на вредни вещества във въздуха, почвите и водите върху организмите и екосистемите, за степените на въздействия и промените в биооценките, както и да предлага решения за ограничаване и предотвратяване на негативни изменения в природни и антропогенни екосистеми. Той може да планира, прогнозира, разработва, контролира, въвежда и управлява екологосъобразни технологии на производство, с акцент на дейностите в аграрния сектор. Познава и прилага екологичното законодателство и норми.

Дипломираният бакалавър еколог може да се реализира като ръководител, организатор и изпълнител в редица държавни, частни и обществени структури и организации - МОСВ, ИАОС, ПУДОС, РИОСВ, Басейнови дирекции, Дирекции на национални и природни паркове, ПСОВ, МЗ, МЗХ, РЗИ, Общини, фирми и предприятия, ВУЗ, научни институти, училища, НПО, фондации, медии, национални и международни организации, с дейности в областта на екологията и др.

АГРОНОМСТВО (ПОЛЕВЪДСТВО)

Агрономът полевод е квалифициран специалист в областта на аграрното производство. Обучаващите се в тази специалност усвояват задълбочени знания по основните технологични направления: земеделие, растениевъдство, зеленчукопроизводство, овощарство, лозарство, растителна защита, напояване, както и основни познания, свързани с използването на земеделска техника и съоръжения.

Агрономът бакалавър, подготвен в Аграрния факултет при ТрУ – Стара Загора, притежава качества и умения да организира производството и реализацията на продукцията от полски, фуражни, плодови и зеленчукови култури, да прилага авангардни технологии за отглеждането им.

Дипломираните агрономи могат да се реализират като организатори и изпълнители в земеделското производство, консултанти във фирми за преработка и реализация на земеделска продукция, както и експерти в държавни, областни и общински институции, свързани с аграрния сектор.

АГРОНОМСТВО (ЕТЕРИЧНО-МАСЛЕНИ КУЛТУРИ)

В специалност Агрономство (Етерично-маслени култури) се подготвят квалифицирани специалисти с широк профил за селскостопанското производство и адаптивни способности за професионална ориентация. Те усвояват основни знания и умения по: земеделие, растениевъдство, овощарство, лозарство, зеленчукопроизводство, растителна защита, механизация на земеделското производство. Наред с това притежават задълбочени специфични познания по анатомията и морфологията, технологиите на отглеждане и използване на етерично-маслените, лекарствените и вкусовите култури и качеството на продуктите, получени от тях.

Бакалаврите по Агрономство (Етерично-маслени култури), подготвени в Аграрния факултет на Тракийския университет, гр. Стара Загора и Института по розата и етеричномаслените култури, гр. Казанлък ще могат да се реализират като:

Организатори и изпълнители на производство на етерично-маслени култури в

собствено, арендувано или комбинирано стопанство;

Технологии на такова производство в сдружения, кооперации и други форми с предмет на дейност в земеделския бизнес;

Експерти или съветници във фирми, чиято дейност се основава на търговия или преработка на продукция от етерично-маслени култури.

АГРАРНО ИНЖЕНЕРСТВО

Обучението на студентите по специалността „Аграрно инженерство“ се осъществява по учебен план, разработен съвместно от представители от Тракийски университет - Ст. Загора, Русенски университет „Ангел Кънчев“ и Аграрен университет - Пловдив, както и с участието на преподаватели от Аграрния колеж „Харпър Адамс“ - Англия.

Основната цел на обучението по специалност „Аграрно инженерство“ е да се подготвят високо квалифицирани специалисти с висше образование за различни отрасли на пазарната икономика и основно за аграрния сектор, които да отговарят на изискванията на съвременното механизирано и високотехнологично земеделско и животновъдно производство и на свързаните с него производствени и непроизводствени структури. Неизменна част от тази цел е да се отговори и на очакванията на обществото за нов тип ръководни и изпълнителски кадри с високи професионални качества. Придобитите комплексни теоретични знания и конкретни практически умения позволяват на завършилите специалността „Аграрно инженерство“ да решават широк кръг задачи и проблеми, свързани с производствена, технологична, проектантска и конструкторска дейност в областта на аграрното производство.

Завършилите тази специалност могат успешно да се реализират в производствени аграрни структури, фирми занимаващи се с производство, търговия, сервизиране и технически контрол на земеделска техника, както и в държавната администрация, свързана с аграрното производство.

РИБОВЪДСТВО И АКВАКУЛТУРА

Технологът по аквакултура е висококвалифициран специалист в различните направления на аквапроизводството – рибовъдство, производство на мекотели, ракообразни и водни растения. Той познава спецификата на отделните направления на производство на различни видове хидробионти и тяхното влияние върху водните екосистеми.

Равнището на придобитите знания и умения през курса на обучение дават възможност на завършилите специалността да: извършват анализи на хидрохимичните показатели при различните производствени системи за култивиране на хидробионти и организират размножаването на хидробионти, обект на аквакултурата; управляват цялостната дейност във фермите за хидробионти и икономически да я ръководят; прилагат промишлени технологии, които не нарушават екологичното равновесие и осигуряват производство на качествени хидробионти и продукти от тях; участват във финансовия мениджмънт на фермите, в планирането и оптимизирането на аквапроизводството, в маркетинга на хидробионти и продукти от тях, в мениджмънта на производствения риск и рекреативната дейност, спортния риболов и др.; извършват консултантска дейност при производството и размножаването на хидробионти, както и при промишления им улов от естествените водоеми.

Завършилите специалността могат да се реализират като технологии по

промишлено аквапроизводство, специалисти в Изпълнителната Агенция по Рибарство и Аквакултури, в системата на ловно-рибарската дейност, преподаватели в професионални гимназии по селско стопанство и във висши училища; специалисти в аквариуми и зоологически градини; изследователи в научни институти.

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Учебният процес във Ветеринарномедицински факултет се извършва в съответствие с Директиви 2005/36/ЕО и 2013/55/ЕО на Европейския парламент и Наредбата (приета с ПМС № 17 на МС от 28.01.2016) за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Ветеринарна медицина“.

Обучението по ветеринарна медицина е с продължителност 5,5 години или 11 семестъра, от които 10 с аудиторни занятия и един за преддипломен стаж и се осъществява по утвърден учебен план. В първите три години студентите посещават теоретични и практически занятия по основни, зоотехнически, предклинични и някои клинични дисциплини преподавани, чрез лекции, семинарни, лабораторни и/или практически упражнения. В последните две години от курса на обучение студентите участват в практически занятия от задължителни клинични дисциплини, провеждани в единствениата в България Университетска ветеринарна болница с клиники. Освен това студентите участват в подвижни клиники и учебни практики във ферми и предприятия от хранително-вкусовата промишленост, като по този начин те придобиват пълните знания и умения, необходими за професионалната им реализация като ветеринарни лекари.

По време на обучението си студентите изучават и редица избираеми дисциплини, като за всеки семестър те трябва да предпочетат минимум една учебна дисциплина, която веднъж избрана се превръща в задължителна. По този начин студентите формират допълнителен набор от знания, изграждайки собствената си квалификация.

В процеса на обучение всеки студент натрупва 360 кредита съгласно Европейската система за трансфер на кредити (ECTS), от които 300 за аудиторна и извънаудиторна заетост за изучаваните учебни дисциплини и 60 за преддипломен стаж и за дипломиране.

Солидната подготовка на завършилите факултета ветеринарни лекари им предоставя възможност да се реализират като:

- ветеринарен лекар в клиника за кучета и котки в България или Европа;
- ветеринарен лекар в свинеферма;
- ветеринарен лекар в птицеферма;
- ветеринарен лекар в кравеферма ;
- ветеринарен лекар в овцеферма;
- дистрибутор на храни и лекарства за животни;
- държавен вет. лекар към БАБХ или вет. лаборатория;
- инспектор в отдел контрол на храни или здравеопазване към ОДБХ;
- ветеринарен лекар в клиника или към ДПП и НАССР в предприятие;
- асистент или докторант във ВМФ;

Формата на обучение е редовна, като дипломираните се получават професионална квалификация – “ветеринарен лекар”, която важи на територията на всички държави членки на Европейски съюз.

Успешно завършилите могат да продължат обучението си в различни курсове за следдипломна специализация или множество докторантури, на разположение във ВМФ, както и да се включат в програми за учене през целия живот. По този начин те ще могат да допълнят съществуващите си знания и да усъвършенстват квалификацията си за една по-добра професионална кариера.

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

МЕДИЦИНА

Обучението по специалност „Медицина“ се осъществява в продължение на 6 години - 10 учебни семестъра и десетмесечен държавен стаж, по време на който се полагат държавни изпити. Учебният план включва задължителни, факултативни и избираеми дисциплини, както и задължителни практически стажове за студентите от 2-ри до 6-ти курс. По време на стажа се формират необходимите практически умения на бъдещите лекари.

Подготовката на завършилите обучението си им предоставя възможност за добра професионална реализация в системата на здравеопазването. Завършилите чуждестранни и български студенти успешно приравняват дипломите си в други държави и успешно намират реализация там.

След завършване на пълния курс на обучение, студентите имат право да специализират по всички медицински дисциплини, съобразно Наредба за специализациите в областта на здравеопазването или да продължат обучението си за получаване на образователната и научната степен „доктор“.

ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТ

Лекарските асистенти са медицински специалисти с висше образование, образователно-квалификационна степен „бакалавър“, професионално направление „Здравни грижи“, обучени във висши медицински училища. Срок на обучение 4 години, редовна форма на обучение.

Подготвените специалисти могат да извършват самостоятелно или в екип, под ръководството на лекар, квалифицирана и компетентна медицинска помощ при всякакви условия. За изпълнение на многостранните и отговорни задачи лекарският асистент притежава солидни знания относно диагностиката, лечението, рехабилитацията, профилактиката и промоцията на различните заболявания. Извършва превантивна дейност, свързана със социално значимите заболявания.

Професията лекарски асистент изисква динамичност, самостоятелност, възможност за вземане на решения. Лекарският асистент може да се реализира: в звената на ЦСМП и НМП като помощник на лекаря в състав на спешния екип или като самостоятелен екип; като помощник на общопрактикуващия лекар; като помощник на лекаря в специализираните екипи; като помощник на лекаря анестезиолог в анестезиологичния екип; в заведенията за хематология и трансфузиология; в заведенията за социални грижи, в социални домове; в медико-физкултурните диспансери, спортни зали; в училищен здравен пункт; медицинско осигуряване на летни лагери, зелени училища, екскурзионни и туристически летувания; като медицински

специалист в здравните служби на промишлените предприятия.

След завършване на пълния курс на обучение, студентите имат право да продължат обучението си за получаване на образователната и квалификационната степен „магистър“ по „Управление на здравните грижи“.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

В специалността „Социални дейности“ се подготвят специалисти с широка медицинска, психологическа, педагогическа, икономическа, социологическа и правна подготовка, което е предпоставка за ефективното решаване на многообразието от проблеми в социалната сфера.

Академичният курс на следване осигурява добра подготовка и умения за: издирване и установяване на лица /деца и възрастни/, нуждаещи се от помощта на държавата и обществото; събиране на конкретна информация за лицата, координиране и контролиране въздействието на различни фактори и освидетелстване на тези лица; настаняване в социални заведения; социално обслужване, рехабилитация, абилитация и социален патронаж; консултиране, психотерапия, трудотерапия, защита на правата; социално подпомагане и социално включване; превенция на лица в риск; водене на отчет на освободените от специализираните социални заведения; управленски умения.

Овладеяването на изброените умения се осигурява с институционален стаж, който се въвежда още през втората година на обучението.

Научно-практическата подготовка гарантира възможности за реализация в съзвучие с общите потребности в подразделенията на: Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването, МОН, системата за борба с детската престъпност, Министерството на правосъдието, в неправителствени организации и др.

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ И ФИЛИАЛ - Хасково

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА

Медицинската сестра притежава необходимите компетенции, за да работи във всички структури на здравеопазването, регламентирани със Закона за лечебните заведения, според потребностите в страната, световните тенденции и европейските изисквания.

Медицинската сестра извършва обем от дейности /самостоятелно, по лекарско предписание и в екип/ насочени към лечебно-профилактичните цялостни сестрински грижи за човека – здрав или болен.

След завършване на пълния курс на обучение, студентите имат право да продължат обучението си за получаване на образователната и квалификационната степен „магистър“ по „Управление на здравните грижи“.

АКУШЕРКА

Специалността „Акушерка“ е регулирана професия от професионално направление „Здравни грижи“. Завършилите пълния курс на обучение придобиват образователно-квалификационна степен „бакалавър“.

Обучението по специалност „Акушерка“ се провежда в редовна форма и е с продължителност четири учебни години, съответстващи на шест семестъра и една година преддипломен стаж и държавни изпити. Обучението включва теоретична и практическа подготовка. Теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини под формата на лекции, семинари и упражнения с обща продължителност шест семестъра. Практическата подготовка се осъществява чрез клинична практика, лятна клинична практика и преддипломен стаж.

Акушерката извършва обем от дейности – самостоятелно, по лекарско предписание, и в екип (насочени към профилактичните, промотивните, диагностичните, медико–социалните и лечебните грижи) мероприятия за девойката, жената и семейството, приоритетно към бременната жена, родилката, новороденото и гинекологично болната жена.

Основната цел на обучението по специалност „Акушерка“ е да формира здравни професионалисти, притежаващи необходимите компетенции, за да работят във всички структури на здравеопазването, регламентирани със Закона за лечебните заведения, според потребностите в страната, световните тенденции и европейските изисквания.

След завършване на пълния курс на обучение, студентите имат право да продължат обучението си за получаване на образователната и квалификационната степен „магистър“ по „Управление на здравните грижи“.

КИНЕЗИТЕРАПИЯ

Специалността „Кинезитерапия“ е регулирана професия от професионално направление „Обществено здраве“. Придобилите образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Кинезитерапия“ са с професионална квалификация „Кинезитерапевт“, образователно-квалификационна степен „магистър“ след придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Кинезитерапия“ са с професионална квалификация „Магистър по кинезитерапия“.

Обучението по специалност „Кинезитерапия“ за образователно-квалификационна степен „бакалавър“ се провежда в редовна форма и е с продължителност четири учебни години, съответстващи на осем семестъра.

Обучението включва теоретична и практическа подготовка. Теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини под формата на лекции и упражнения с обща продължителност седем семестъра. Практическата подготовка се осъществява чрез клинична практика, лятна клинична практика и преддипломен стаж.

Изграждането на професионалните компетенции на студентите включва задълбочени медико-биологични и теоретични познания за устройството на човешкото тяло и неговите функции; промените в структурата и функциите на отделните органи и системи; функционална диагностика на ОДА и различните системи, прилагане на специализирани и високоспециализирани методики на кинезитерапията;

Формирането на специалните умения и компетенции се осъществяват чрез съставяне и провеждане на кинезитерапевтична програма; извършване на рехабилитационни мероприятия при възстановяването на пациента: извършване на профилактични дейности при деца и възрастни пациенти; участие в ресоциализацията на хората с трайни увреждания и развитие на комуникативни умения и компетенции при работа с пациента и неговото семейство.

Възможностите за професионална реализация включват всички структури на извънболничната и болничната медицинска помощ; кабинети и специализирани центрове за рехабилитация; диагностично-консултативни центрове /ДКЦ/; балнеолечебни заведения; курортни центрове; социални домове за деца и възрастни; специализирани практики; в екип с личния лекар и други специалисти; хосписи; фитнес центрове; козметични центрове; специализирани кабинети по кинезитерапия за деца и възрастни пациенти; СПА и Уелнес-центрове и балнеохотели.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

Обучението на бъдещите специалисти е изградено на основата на знания, умения и компетентности в областите педагогика, психология, социология. Широко е застъпена и професионално-практическа подготовка.

На тази основа се формират специфични и широкоспектрни професионално-трудови умения за педагогическа дейност с деца, подрастващи и възрастни.

Възможности за реализация: социален педагог, в административно-управленска длъжност, в различни видове социални институции за деца и възрастни; в образователни и социални центрове; като специалисти в системата на подпомагането и социалната дейност в държавния и неправителствения сектор.

ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

Подготовката на бъдещите педагози е изградена върху основата на знания, умения и компетентности в областта на психологията, педагогиката и частните дидактики.

Многогранната теоретична, практическа и общообразователна подготовка на студентите осигурява условия за успешна професионална реализация и кариерно развитие.

Възможности за реализация: предучилищен педагог; начален учител; учител-възпитател; възпитател в домове за деца от предучилищна и начална училищна възраст; ръководител и преподавател в центрове за работа с деца в детски школи и в групи за извънкласна дейност; административно-управленски и експертни длъжности.

НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА С ЧУЖД ЕЗИК

Специалността осигурява общообразователна, чуждоезикова, психолого-педагогическа, социо- и психолингвистична подготовка.

В процеса на обучение се усвояват практически умения за учебна, езикова, възпитателна и комуникативна дейност на български и чужд (английски, руски, френски) език, което гарантира успешна професионална реализация.

Възможности за реализация: начален учител; учител по чужд език в началното училище; учител-възпитател в началното училище; възпитател в домове за деца; преподавател в детски школи; ръководител на групи с деца за извънкласна дейност; административно-управленски и експертни длъжности; педагог в детски педагогически стаи.

СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

Специалността осигурява широк профил на знания, умения и компетентности в областта на специалната педагогика и психологията, рече-слухова рехабилитация и комуникативни нарушения. Подготвят се специалисти с възможности за: компетентна оценка на състоянието на деца и лица със специални потребности и в частност на такива с комуникативни затруднения; работа по преодоляване на комуникативни нарушения и прилагане на алтернативни подходи за интеграция в общността.

Възможности за реализация: специални педагози в специални училища; ресурсни учители в общообразователни училища; специалисти по слухово-речева рехабилитация и комуникативни нарушения в социални, медицински и образователни центрове.

ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

Специалността дава възможност на завършилите студенти за реализация като педагози в детски ясли, детски учители в общинските и частните детски градини и в групите за задължителна предучилищна подготовка към началните училища, възпитатели в домове за деца, преподаватели в детски школи и центрове за работа с деца, методисти в педагогически кабинети, образователни звена и институции, консултанти-педагози в нестопански и неправителствени организации, предлагащи образователни услуги, други длъжности, изискващи висше педагогическо образование.

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

В специалността се подготвят учители с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и професионална квалификация „Учител по информационни технологии“. Специалността осигурява базова широкопрофилна подготовка по информационни технологии, психология, педагогика, методика и управление на образованието. Завършилите специалността притежават фундаментални знания в областта на информационните технологии и работата с компютърни мрежи, операционни системи, бази от данни, компютърна графика, обектно-ориентирано програмиране и др., структури от данни и алгоритми, както и базова математическа подготовка. В процеса на обучение те придобиват и допълнителни умения за самостоятелно търсене и събиране на необходима информация в литературни източници и в интернет, разработване, оформяне и мултимедийно презентирание на различни проекти, доклади и съобщения, умения за презентирание и самопрезентирание, достатъчно добро владение на английски език в областта на изучаваната специалност.

Успешно завършилите ОКС „Бакалавър“ по специалността „Педагогика на обучението по информационни технологии“ могат да се реализират като: учител по информационни технологии в средно общообразователно училище от 5-ти до 12-ти клас и в професионални гимназии; ръководител на компютърен кабинет; специалист в областта на информационните технологии в различни образователни институции, в правителствени и неправителствени организации.

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО И ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН

Обучението на студентите по специалността има за цел да подготви учители с образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Специалността осигурява базова

широкопрофилна подготовка по изобразително изкуство, история на изкуството, теория на изкуството, графичен дизайн, информационни технологии, психология, педагогика, методика и управление на образованието. Завършилите специалността притежават фундаментални знания в областта на изобразителните изкуства, графичния дизайн, история и теория на изкуството и дизайна, информационните технологии и работата с компютърно проектиране и дигитална графика.

Завършилите специалността ще могат да работят като широкопрофилни специалисти с приложна насоченост в направление „Изобразително изкуство“. Те могат да се реализират като учители по изобразително изкуство и графичен дизайн, дизайнери, работещи в дизайнерски студия и рекламни агенции, печатници, издателства.

Получената подготовка е предпоставка за реализация на студентите и като художници в други области на изкуството.

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ

Обучението в специалността има общотейоретична, медико-биологична и спортно-педагогическа насоченост, която се осигурява чрез включената в учебния план широкопрофилна и специализирана подготовка, създаваща условия на завършилите ОКС „бакалавър“ на специалността да се реализират професионално като учители по физическо възпитание и спорт във всички етапи на средното училище – в общински или частни училища; в специализирани (спортни училища); като преподаватели и инструктори в организирани и доброволни форми на двигателна ангажираност (спортни клубове и секции, фитнес клубове и др.); като възпитатели в училище и в социални институции; в специализирани институции за работа с деца със специфични образователни потребности; консултант-експерти в институции, работещи с подрастващи; в рекреационни центрове и др., както и да продължат образованието си в ОКС „магистър“; да бъдат обучавани в сродни университети в рамките на Европейски съюз по програма Еразъм +.

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

Професионално направление „Икономика“

АГРАРНА ИКОНОМИКА И ТЪРГОВИЯ

Обучението по специалност „Аграрна икономика и търговия“ съчетава едновременно отраслова и функционална подготовка. Отраслова подготовка осигурява обучение на специалисти-икономисти за предприятия и структури в аграрния бизнес – частни земеделски стопанства, кооперации, търговски дружества с частна, публична и смесена форма на собственост. Функционалната подготовка изгражда специализирани знания за функциите по търговия, покупки, продажби, реализация, търговско представителство и посредничество на аграрни продукти и ресурси за тяхното производство.

Основна цел на обучението по специалността „Аграрна икономика и търговия“ е да подготвя специалисти-икономисти за аграрния бизнес и търговията на продукти от него, маркетинга, управлението и финансирането му.

Специалността осигурява професионални умения и компетенции на специалиста-икономист да: управлява малки, средни и големи предприятия в аграрния бизнес; представлява и посредничи при търговията с аграрни и хранителни продукти; ръководи логистични и маркетингови отдели на предприятия и организации; разработва бизнес проекти за създаване на собствен бизнес и икономическата оценка на инвестиционни проекти; извършва икономически и пазарни анализи; познава финансово-счетоводните и правни аспекти на аграрния бизнес.

Придобитите знания и умения позволяват на завършилите бакалаври-икономисти да се реализират в: производствената сфера като мениджъри и икономисти на еднолични аграрни и търговски фирми, аграрни кооперации; сферата на преработката и търговията на аграрни продукти; експерти по аграрен бизнес и брокери на земеделски и хранителни стоки; обслужващи аграрното производство предприятия; експерти по финансиране и кредитиране на аграрния бизнес; експерти по аграрна икономика и търговия в неправителствени, браншови и регионални организации, съюзи и др.

РЕГИОНАЛНА ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ

Обучението по специалност „Регионална икономика и управление“ съчетава едновременно икономическа и управленска подготовка. Икономическата подготовка е насочена към изграждане на фундаментални икономически знания, които се надграждат от знания в областта на регионалната икономика и регионалното развитие. Управленската подготовка формира в специалистите-икономисти теоретични знания и умения за менажиране на процеси, структури и организации от публичния и частния сектор на регионално и национално ниво.

Основна цел на обучението по специалността „Регионална икономика и управление“ е да подготвя специалисти-икономисти с фундаментални и специализирани знания, както и практически умения в областта на: макроикономиката и микроикономиката; регионалната икономика и политика; регионалното управление; маркетинга; планирането и прогнозирането, финансите и счетоводството; аналитичните модели за управление на икономическия растеж на регионите и др.

Бакалавърската специалност осигурява професионални умения и компетенции на специалиста-икономист да: анализира и формулира стратегическите цели на регионалното икономическо и пространствено развитие; участва в разработване и реализирането на общински планове, областни стратегии и регионални планове за развитие; разработва и управлява проекти за регионално икономическо развитие; прави оценка и предлага решения за ефективно управление на средства от финансовите инструменти на ЕС за развитие на регионите.

Възможна реализация на завършващите специалисти по регионална икономика и управление, като: икономисти, мениджъри и експерти в частни и публични организационни структури на регионално, национално и европейско ниво; икономически анализатори и експерти в агенции за регионално икономическо развитие, неправителствени организации; консултанти по проблеми на регионалната икономика и регионалното управление; преподаватели в университети, колежи, средни училища по икономически дисциплини; изследователи в научни институти и университети в страната и чужбина и др.

БИЗНЕС ИКОНОМИКА

Завършилите бакалаври-икономисти специалност „Бизнес икономика“ придобиват задълбочени теоретични познания и практически умения в следните основни области: общия и фирмен мениджмънт; организацията и технологията на производствените процеси в предприятието; маркетинга и търговията в отделните сектори на националното стопанство; счетоводното отчитане на стопанските операции, финансирането и кредитирането на бизнеса; планиране и прогнозиране на стопанската дейност; предприемачеството и предприемаческите стратегии; стокознанието и конкурентноспособността на продуктите; реализирането на инвестиционни проекти за модернизиране и развитие на бизнеса; икономически и маркетингови анализи и оценки; обосновката на проекти за стартиране на малък и среден бизнес; придобиват знания за спецификата и особеностите на отделните отрасли, подотрасли на икономиката.

Дипломираните специалисти могат да се реализират като: мениджъри, бизнес-експерти и анализатори в частни и публични бизнес организации; консултанти в областта на бизнес планирането и прогнозирането, управлението на риска, разработването на инвестиционни проекти за развитие на бизнеса; предприемачи, ръководещи и развиващи собствен бизнес в различните сектори на националното стопанство; специалисти и експерти по икономика в сферата на държавната и общинската администрация и неправителствените организации; бизнес-анализатори на процеси и дейности в различни организационни форми на стопанската дейност; кредитни инспектори в банкови и други финансови институции; преподаватели в средните професионални гимназии и колежи в страната.

МЕСТНИ ФИНАНСИ

Обучението по специалността подготвя специалисти с висше икономическо образование на ниво 6Б „бакалавър“ по Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна рамка, които притежават задълбочени теоретични и практически знания в областта на местните финанси, свързани с новите научни постижения.

То е с продължителност 4 години – 8 семестъра, в редовна и задочна форма. Учебният план съдържа задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, осигуряващи минимум 240 кредита. За редовна форма на обучение е включен преддипломен стаж. Обучението по специалността завършва с теоретичен държавен изпит или със защита на дипломна работа.

Основна цел на обучението по специалността „МЕСТНИ ФИНАНСИ“ е да се подготвят специалисти с фундаментални и специализирани знания, както и практически умения в областта на: финансите в публичния сектор – бюджетно счетоводство и общински бюджет; местното самоуправление; регионалната икономика и политика; планирането, и прогнозирането на местните финанси; аналитичните модели за прогнозиране на местното развитие.

Обучението по специалността е насочено към получаване на задълбочени знания в областта на: Теорията на публичните блага; Организацията, финансирането и предоставянето на публичните услуги; Формирането на бюджета, финансовите отношения между централния и общинските бюджети; Собствените приходи на общините – местни данъци, такси, приходи от общинска собственост; Местното самоуправление, предоставяните от общините услуги; Общинската собственост и

местната стопанска политика; Финансовият одит и контрол в публичния сектор; Разработването, финансирането и управлението на общински проекти.

Бакалавърската специалност осигурява професионални умения и компетенции на специалиста да: анализира и формулира стратегическите цели на развитието на общините; анализира финансовото състояние на общината, разработва предложение за тригодишната бюджетна прогноза; анализира местните данъци и такси и прави предложения за тяхната промяна; анализира организацията на предоставяне, обхвата и качеството на общинските услуги и прави предложения за тяхното усъвършенстване; разработва и прилага местни нормативни документи – наредби, правилници и други; участва в разработване на общински планове, областни стратегии и регионални планове за развитие; разработва и управлява проекти на общината, финансирани от структурните и инвестиционни фондове на ЕС

Възможна реализация на завършващите специалисти по местни финанси е като: икономисти в общинските финансови отдели/дирекции (бюджетари и счетоводители), финансисти на общински структурни звена; мениджъри, експерти и служители в публични организационни структури на местно, регионално, национално и европейско ниво; икономически анализатори и експерти в агенции за регионално развитие, неправителствени организации; консултанти по проблеми на регионалната икономика и регионалното управление; преподаватели в университети, колежи, средни училища; изследователи в научни институти и университети в страната и чужбина и др.

ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ИКОНОМИКАТА И УПРАВЛЕНИЕТО

Обучението по бакалавърска програма „Информационни технологии в икономиката и управлението“ има за цел да подготви бакалаври с висше икономическо образование на ниво 6Б „бакалавър“ по Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна рамка, притежаващи теоретични и практически знания в областта на приложните аспекти на информационните технологии в икономиката и управлението

То е с продължителност 4 години – 8 семестъра, в редовна и задочна форма. Учебният план съдържа задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, осигуряващи минимум 240 кредита. За редовна форма на обучение е включен преддипломен стаж. Обучението по специалността завършва с теоретичен държавен изпит или със защита на дипломна работа.

Основна цел на обучението: е да се подготвят специалисти с фундаментални и специализирани знания, както и практически умения и компетенции за участия в дейности като приложно програмиране, администриране на база данни, системно администриране и други дейности, свързани с използването на дигиталните технологии в икономиката и управлението.

Обучението по специалността е насочено към получаване на задълбочени знания, практико-приложни умения и компетенции в областта на: Стопанската дейност, мениджмънта и маркетинга; Математико-икономически модели за бизнес; Разработка на информационни системи и анализ на бизнес данни; Програмиране за нуждите на стопанските сектори и публичната администрация; Софтуерно моделиране на бизнес операции; Интернет и облачни технологии за решаване на специфична бизнес проблематика; Използването на методи, свързани с реинженеринг, системно моделиране, симулация и др.

Възможна реализация на завършващите специалисти: това е широкоспектърна специалност, съобразена с потребностите на пазара на труда в условията на съвременното динамично информационно общество.

Дипломираните студенти могат да се реализират като: мениджъри и служители в национални и международни бизнес компании; експерти в държавната и публичната администрация; специалисти в софтуерни компании, финансови институции и др.; проектанти и администратори на информационни системи; преподаватели в университети, колежи, средни училища; изследователи в научни институти и университети в страната и чужбина и др.

Професионално направление **„Информатика и компютърни науки“**

Националната агенция за оценяване и акредитация към Министерския съвет на Р България, даде своята положителна оценка на проекта на Стопанския факултет към ТрУ, като по този начин Тракийски университет получи правото да обучава студенти в две нови акредитирани специалности – „Информационни технологии“ и „Софтуерно инженерство“. Областта на висше образование на двете нови специалности е 4. „Природни науки, математика и информатика“, в Професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки“.

Обучението по специалностите ще се осъществява от високо признати учени от България и чужбина. Модернизираните аудитории за обучението на студентите са от най-съвременен клас.

СОФТУЕРНО ИНЖЕНЕРСТВО

Компетенциите на бакалаврите, завършващи специалността „Софтуерно инженерство“ са комбинация от знания, умения и способности, които включват когнитивни, поведенчески и технически умения. Придобитите умения са свързани с разрешаване на проблеми и използване на иновационни подходи чрез проектиране и реализиране на софтуерни системи. Поведенческите умения изискват усвояване на способности за работа в екип и свързаните с това комуникационни и лидерски умения, включително за работа в мултикултурни и интернационални екипи. Бакалавърът, завършил специалност „Софтуерно инженерство“ притежава специална професионална подготовка по изследване и проектиране на съвременни и иновативни софтуерни системи, познава и прилага авангардни за софтуерната индустрия технологии за разработване на електронни услуги и приложения.

Завършилите студенти ще могат да се реализират в областта на ИТ сектора, ще бъдат конкурентни на световния пазар на труда.

Обучението по специалност „Софтуерно инженерство“ е в редовна форма на обучение, с продължителност осем семестъра или 4 години.

ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Обучението по специалност „Информационни технологии“ има за цел да подготви специалисти, които притежават задълбочени теоретични и практически знания в областта на информационните технологии.

Специалността „Информационни технологии“ обхваща изучаването на системни подходи и приложно ориентирани аспекти за избор, разработване, приложение, интегриране и администриране на разнообразни софтуерни приложения и системи в съвременното дигитално общество и икономика.

Компетенциите на бакалаврите, завършващи специалността „Информационни технологии“ в професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки“ са комбинация от знания, умения и способности, които включват: анализиране, идентифициране и дефиниране на софтуерни решения за решаване на приложни проблеми; проектиране, внедряване и оценка на софтуерно базирани решения, в това число отчитайки правни и етични принципи; идентифициране и анализиране на нужди на потребителите на ИТ решения и удовлетворяването им при избор; ефективна комуникация с различни ИТ специалисти, изграждане и ефективно управление на екипи и управление на ИТ проекти. Бакалавърът, завършил специалност „Информационни технологии“ притежава специална професионална подготовка за разработване, приложение, интегриране и администриране на софтуерни системи.

Обучението по специалността ще се осъществява от високо признати учени от България и чужбина. Модернизираните аудитории за обучението на студентите са от най-съвременен клас.

Завършилите студенти ще могат да се реализират в областта на ИТ сектора, ще бъдат конкурентни на световния пазар на труда.

Обучението по специалност „Информационни технологии“ е в редовна форма на обучение, с продължителност осем семестъра или 4 години.

ФАКУЛТЕТ „ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ” - Ямбол

ДИЗАЙН, ТЕХНОЛОГИИ И МЕНИДЖМЪНТ НА МОДНАТА ИНДУСТРИЯ

Бакалавърът по тази специалност получава задълбочени теоретични и практически знания и придобива умения, позволяващи решаване на задачи в областта на: модния дизайн; конструиране и моделиране на облеклото; CAD проектиране на облеклото; технология на шевното производство; дизайн и технологии в производството на тъкани и плетива; мениджмънт.

Завършилите специалността се реализират като: модни дизайнери; конструктори и моделиери на облекло; технологи в шевното производство; дизайнери и технологи в производството на тъкани и плетива; организатори на производството; мениджъри в модни къщи и ателиета, шевни и текстилни фирми.

АВТОТРАНСПОРТНА И ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА

Бакалавърът по тази специалност получава задълбочени теоретични и практически знания и придобива умения позволяващи решаване на задачи в областта на: ремонта, диагностиката и техническо обслужване на автотранспортни и земеделски машини; механизирани технологии в земеделието и процесите в транспорта.

Завършилите специалността могат да извършват организационно-управленска и контролно-координаторска дейност в автотранспортни, авторемонтни и авторемонтни

фирми, земеделски предприятия, кооперации и ферми, в технологични бюра, административни, контролни и други институции.

Специалността „Автотранспортна и земеделска техника” предоставя възможност за придобиване на професионална квалификация „Инструктор за обучение на водачи на МПС”.

АВТОМАТИКА И КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ

Широкопрофилната подготовка и задълбочените знания в областта на автоматиката, компютърните и управляващите системи дават възможност на бакалаврите по „Автоматика и компютърни системи“ успешно да се реализират в различни области на стопанството като конструктори, технолози и проектанти, инженери по производство, монтажа, поддръжката, експлоатацията, енергетици, организатори, управители на фирми. Студентите могат да работят в проектантски и развойни екипи, организации, институции и фирми, като системни и приложни разработчици на програмно осигуряване, проектанти и конструктори на приложно-специфични вградени апаратни компютърни платформи, мрежи и информационни технологии.

Инженерите по автоматика и компютърни системи усвояват специализирани знания по програмируеми контролери, разпределени информационни системи, компютърни мрежи, специализирани средства за управление, автоматизация на технологични процеси в различни отрасли на производството и др. Те получават теоретична подготовка и практически умения по организация на компютъра, програмиране, база данни, алгоритми и структури от данни, обектно-ориентирано програмиране, компютърни архитектури и др.

ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Бакалаврите по тази специалност придобиват умения да извършват следните дейности: проучвателна, проектантска и конструкторска работа; монтаж на електрически машини и апарати; пускане в експлоатация и техническо обслужване на електрическите уредби и съоръжения; технологична, производствена, административна, търговска и др. дейности – учебно-преподавателска дейност.

Завършилите получават добра широкопрофилна теоретична и практическа подготовка и могат да се реализират във всички фирми, изискващи висше образование по тази специалност: в областта на енергетиката, производството на електрически машини и апарати, производството и сервиза на битова електротехника, строителството, като специалисти по експлоатацията и поддържането на електротехническото оборудване в машиностроенето, транспорта, селското стопанство, хранително-вкусовата, текстилната, химическата и др. промишленост.

КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И КОМУНИКАЦИИ

Инженерът-бакалавър по тази специалност получава задълбочени знания по микропроцесорна техника и компютърни системи и архитектури. Изучават се дисциплини, свързани с теоретичните основи на компютърните мрежи и комуникационни системи, включително криптография и защита на данните в компютърните мрежи. Бъдещите инженери по специалността изучават различни локални и мрежови операционни системи, и получават знания в областта на системното и приложно програмно осигуряване на компютърните системи – алгоритми и структури

от данни, процедурно, обектно програмиране, създаване и управление на бази от данни, уеб програмиране и дизайн, компютърна графика, както и спецификата на приложното програмиране на информационни и управляващи системи в различни области.

Завършилите успешно бакалавърска степен могат да се реализират в публичния и ИТ сектори, консултантските компании и други фирми, чиято дейност е свързана с регионалното и пространственото планиране, териториалното устройство, проектирането и изграждането на комуникационни инфраструктурни системи. Могат да работят във фирми с основна дейност поддържане и обслужване на компютри, компютъризирани технически средства и системи за управление, както и в структури, чиято дейност е поддръжка и обслужване на компютърни мрежи за пренасяне на данни.

ТОПЛО- И ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Енергийните инженери, ОКС „бакалавър“, провеждат проучвания, проектират, организират и контролират изграждането, функционирането и поддръжката на енергийните процеси промишлени производствени системи, съоръжения и инсталации. Те изготвят програми за координиране на производствените дейности и оценяват рентабилността и безопасността.

Завършилите обучението по тази специалност имат възможност за получаване на ограничена проектантска правоспособност съгласно Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалности от регулираната професия „Инженер в инвестиционното проектиране“.

Енергийните инженери, ОКС „бакалавър“, могат да работят и като: конструктори, технолози и проектанти, инженери по производството, монтажа, поддържането и експлоатацията на топло- и газоснабдителни системи и инсталации, енергетици, организатори; управители на фирми; преподаватели и др.

ИНДУСТРИАЛНО ИНЖЕНЕРСТВО

Енергийните инженери, ОКС „бакалавър“, придобиват умения за управление на цялостната дейност в производствената фирма, организация и контролиране на процесите в нея. Получените знания чрез инженерната, икономическата и управленската подготовка им дават възможност да ползват свободно съвременни литературни източници, програмни продукти, информационни технологии, да извършват експертни и маркетингови проучвания. Придобитите знания за управление на проекти и умения за работа в екип дават възможност за изграждане на управленски умения.

Енергийните инженери, ОКС „бакалавър“, прилагат специалните си знания и умения при проектиране, изграждане, инсталиране, монтиране, поддържане и ремонт на съоръжения и оборудване в индустриалните системи, при спазване на изискванията по техника на безопасността на труда и защита на околната среда.

Енергийните инженери, ОКС „бакалавър“, могат да работят и като: конструктори, технолози и проектанти, инженери по производството, монтажа, поддържането и експлоатацията на системи и инсталации, енергетици, организатори; управители на фирми; преподаватели и др.

ТЕХНОЛОГИЯ НА ХРАНИТЕ

Дипломираният инженер-технолог по „Технология на храните“ може да осъществява производствено-технологична и организационно-управленческа дейност в съответните подотрасли на хранителната индустрия: производството на хляб, хлебни, сладкарски и макаронени изделия, зърносъхранението и зърнопреработването, в областта на месодобива и месопреработката, в добива и преработка на птиче месо, в рибовъдното дело и рибопреработвателната промишленост, в преработката на мляко в млечни продукти и тяхното съхранение, производството на растителни и етерични масла, производството на плодови и зеленчукови консерви, сокове, концентрати, сушени плодове и зеленчуци, в хладилното дело и в търговската сфера. Завършилите специалността получават знания в областта на икономиката, организацията и управлението на производството.

Инженер-технологът може да изпълнява ръководни и технологични функции в съответните фирми от хранителната индустрия, в хладилното стопанство и в търговската мрежа.

МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

РЕХАБИЛИТАТОР

Рехабилитаторът е специалист с висше медицинско образование. Обучението се извършва в Медицински колеж, съгласно изискванията на Закона за висше образование и Наредбата за Единните държавни изисквания за образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Рехабилитатор“. Срокът на обучение е 3 годишен, редовна форма.

Нивото на подготовка отговаря на съвременните изисквания за компетентност, съобразено с европейските стандарти, адаптирано към специфичните изисквания по кинезитерапия, физикална терапия и лечебен масаж.

Рехабилитаторът работи съвместно и в екип с лекаря по физикална и рехабилитационна медицина, клиницист, личен лекар, медицинска сестра, акушерка, логопед, психолог, социален работник, ерготерапевт и др.

Рехабилитаторът притежава теоретични знания и практически умения, въз основа на които може да извършва: функционално-диагностични дейности; да участва в превенция, профилактика, лечение и рехабилитация на заболявания на ОДА, ССС, ДС, заболявания в детска и старческа възраст, храносмилателна, отделителна, ендокринна и полова система; участие в реадaptацията и ресоциализацията на болни и инвалиди.

След дипломирането си рехабилитаторът може да се реализира в болничната и доболничната помощ – кабинетите по кинезитерапия, масаж и физиотерапия, в специализирани клиники и отделения, в специализирани рехабилитационни центрове, диагностични и здравни центрове, санаториуми, курортни поликлиники, Медикал и СПА-центрове, в детски заведения, училища, социални центрове за деца или стари хора, спортните центрове и други.

МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ

Медицинският лаборант е лице с висше медицинско образование. Обучението се извършва в Медицински колеж, и отговаря на изискванията на ЗВО и Наредбата за ЕДИ за образователно квалификационна степен „професионален бакалавър“ от

професионално направление „Здравни грижи“ със срок на обучение 3 години, редовна форма.

След дипломирането си, медицинският лаборант може да изпълнява широк спектър от дейности във всички диагностични лаборатории в системата на лечебно-профилактичните заведения (клинични, микробиологични, хистологични, вирусологични, паразитологични, имунологични, генетични, серологични, хемотрансфузионни, биотехнологични, токсикологични, канцерологични и други) или научно-изследователски лаборатории. Лаборантът работи съвместно в екип с лабораторен лекар и във взаимодействие с други медицински специалисти от болничната и извън болничната помощ. Медицинските лаборанти са сред най-необходимите медицински специалисти, които осигуряват здравни грижи по превенция, диагностика, лечение, и възстановяване на общественото здраве.

ПОМОЩНИК ФАРМАЦЕВТ

Помощник-фармацевтът е лице с висше медицинско образование. Обучението се извършва в Медицински колеж, и отговаря на изискванията на ЗВО и Наредбата за ЕДИ за образователно квалификационна степен „професионален бакалавър“ от професионално направление „Здравни грижи“ със срок на обучение 3 години, редовна форма.

Помощник-фармацевтът е здравен специалист, който участва в лекарстvomпроизводствения и лекарстворазпределителния процес. Завършилите специалността „Помощник-фармацевт“ в Медицински колеж получават диплома за висше образование, образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ и професионална квалификация „Помощник-фармацевт“. След дипломирането си помощник-фармацевтът има възможности за професионална реализация в следните структури: аптека от открит тип, болнична аптека, дрогерия, магазин за медицински изделия, фармацевтични фирми, фармацевтични заводи, склад за търговия на едро с лекарствени продукти, научно-изследователски институти, висши училища, галено-фасовъчни лаборатории, контролно-аналитични лаборатории. Помощник-фармацевтът има право да управлява самостоятелно аптека и да извършва търговия на дребно с лекарствени продукти в населено място, на чиято територия няма открита аптека съгласно ЗЛПХМ.

МЕДИЦИНСКИ КОЗМЕТИК

„Медицински козметик“ е съвременна, необходима и атрактивна специалност. Тя изпълнява задачи в областта на здравните грижи, на естетичната и декоративна козметика.

Медицинският козметик е професионалист по здравни грижи, с висше образование, завършил медицински колеж, който е признат от държавата и обучението в него съответства на държавните документи за обучение в образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“.

Познанията и уменията на медицинския козметик дават възможност за дейности по поддържане здравето на кожата, подбор на медикопрофилактични, физиотерапевтични и лечебни процедури съобразно проблемите на кожата и нейните придатъци, забавяне на възрастовите промени и коригиране на кожни и постоперативни дефекти.

След дипломирането си медицинският козметик може да се реализира в козметични, дерматологични, дерматокосметични и физиотерапевтични кабинети и

центрове, Клиники по пластична/естетична медицина, Балнеологични, Spa & Wellness, Thalassotherapy - центрове, фитнес клубове, хотели, козметични фирми/компани, дрогерии и магазини за козметични средства и като дистрибутор на козметични средства.

МЕДИЦИНСКИ ОПТИК

„Медицински оптик“ е атрактивна специалност със широк спектър на приложението.

Познанията и уменията на медицинския оптик дават възможност да консултира, оценява, характеризира, изработва оптични средства, както и да съветва по проблемите, превенцията и профилактиката на зрението.

След дипломирането си медицинският оптик може да се реализира в очни практики, оптични и очни центрове, оптики, лаборатории за изработка и/или производство на оптични средства и дистрибутори за търговия в сферата на оптиката.

Според сложността и обема на заданието, може да работи самостоятелно или под ръководството на оптометрист или офталмолог.

ОРТОПЕДИЧЕН ТЕХНИК

„Ортопедичен техник“ е специалист с висше медицинско образование, завършил медицински колеж, който е признат от държавата и обучението в него съответства на държавните документи за обучение в образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“.

Учебният план съответства на световните стандарти на ISPO и специфичните изисквания на МОН. Ортопедичният техник усвоява теоретичните основи и професионалните компетентности за изработване и ползване на спомагателни технически средства – протези, ортези, корсети, роботизирани системи за императивни движения.

След дипломирането си ортопедичният техник може да се реализира в медико – технически лаборатории, рехабилитационни лечебни заведения, санитарни магазини, травматологични болници и хирургични отделения, социални служби и т.н.

ПРАВИЛА

ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА ОКС

„ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР“, „БАКАЛАВЪР“ И „МАГИСТЪР“ СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тези правила се определят условията за приемането на български граждани и граждани на държави от Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, завършили средно образование.

Чл. 2. В Тракийски университет (ТрУ) се провежда обучение след завършено средно образование за придобиване на следните образователно-квалификационни степени:

1. „професионален бакалавър“ - с минимален срок на обучение 3 години;
2. „бакалавър“ - с минимален срок на обучение 4 години;

3. „магистър” - с минимален срок за обучение 5 години.

Чл. 3. Кандидатстването се извършва чрез:

1. полагане на конкурсен **писмен изпит/тест** в две сесии – предварителна и/или редовна, като резултатите се признават само за годината, в която са положени, или

2. с оценка от положен държавен зрелостен изпит (ДЗИ) от дипломата за средно образование от и след 2008 г., съгласно Приложение № 1 от настоящите правила, със следните допълнения:

2А. при образуването на състезателния бал на кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на държавни зрелостни изпити и нямат оценка от ДЗИ по български език и литература, за балообразуваща се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

2Б. една от възможностите за образуването на състезателния бал при кандидатстване за специалностите „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ и „Кинезитерапия“ е за основна балообразуваща оценка, която се удвоява, да се използва оценката по Биология и здравно образование от Удостоверението за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидатстуденти, завършили преди 2022). В чл. 21 и Приложение №1 е представена детайлна информация относно балообразуването.

Чл. 4. Кандидат-студентите, отговарящи на условията в настоящите правила, могат да кандидатстват в ТрУ за всички специалности и форми на обучение - редовна и задочна, като посочват желанията си в състезателния картон, попълван при подаването на документите за конкурса.

Чл. 5. (1) Приемането на студенти за обучение, субсидирано от държавата се извършва по брой места, обявени преди срока на подаване на документи за кандидатстудентския конкурс. Броят на приеманите студенти се предлага от университета и се утвърждава от Министерския съвет.

(2) Приемането на студенти за обучение на собствени средства (платено обучение) се извършва съобразно чл. 21, ал. 2 и чл. 9, ал. 3, т.6 „б“ от ЗВО в съответствие с капацитета на професионалното направление и на специалностите от регулираните професии. Броят на приеманите студенти по чл. 21, ал. 2 е до 5 % или 10 % от капацитета на професионалното направление/специалности от регулираните професии, в зависимост от акредитационната оценка. Предложението се прави от звената на Тракийски университет и се утвърждава с решение на Централната комисия непосредствено преди класирането за места на собствени средства.

Чл. 6. Класирането и приемането на кандидатите се извършва по ред, посочен в разделите „Образуване на бала“ и „Класиране“.

Чл. 7. ТрУ не е длъжен да се съобразява с графици за кандидатстудентските изпити на другите висши училища.

Чл. 8. Разпределението на местата по специалности, по форми на обучение (редовно и задочно) и заплащане (държавна поръчка или собствени средства), както и графикът за подаване на документи и провеждане на изпитите, се публикуват на сайта на ТрУ преди началото на кандидатстудентската кампания.

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 9. (1) В ТрУ могат да кандидатстват и да бъдат приети лица, които отговарят на следните условия:

1. Да имат завършено средно образование, даващо им право да продължат обучението си във висши училища.

2. Да имат балообразуващи оценки в дипломата за средно образование за съответните специалности, съгласно Приложение № 1.

(2) Кандидатстващи за второ висше образование, субсидирано от държавата, могат да кандидатстват само за по-висока образователно-квалификационна степен от вече придобитата.

(3) Студенти в ТрУ могат да кандидатстват за други специалности в университета. В случай че кандидатстването им е неуспешно, им се запазват студентските права по изучаваната специалност.

(4) Студенти, приети в ТрУ по чл. 21, ал. 2 и чл. 9, ал. 3 т. 6 б в съответствие с § 4 от ЗВО (платено обучение), имат право да кандидатстват за места, субсидирани от държавата в същата специалност, съгласно Правилата за преместване на студенти на Тракийски университет.

Чл. 10. Право да кандидатстват за висше образование по реда на българските граждани имат и следните лица:

1. Граждани на държави-членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство;

2. Чужденци, постоянно пребиваващи на територията на Р. България;

3. Чужденци от българска народност, постоянно живеещи в чужбина;

4. Чужденци, на които е предоставен статут на бежанци;

5. Чужденци, на които е предоставен хуманитарен статут.

Постоянното пребиваване, статутът на бежанец и хуманитарният статут се удостоверява с документ за самоличност, издаден от Министерството на вътрешните работи на Р. България.

Чл. 11. Не се допускат да кандидатстват:

1. Чуждестранни граждани, временно пребиваващи в Р. България.

2. Студенти, които се обучават в други висши училища.

3. Лица, които изтърпяват наказание „лишаване от свобода“ към началото на учебната година.

Чл. 12. За участие в кандидатстудентския конкурс се заплаща такса, определена с постановление на Министерския съвет.

(1) От такса за участие в конкурса се освобождават:

а/ лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто - удостоверява се с решение на ТЕЛК;

б/ кръгли сираци не по-възрастни от 25-годишна възраст, към годината на кандидатстването - удостоверява се с актове за смъртта на родителите и лична карта на кандидат-студента.

в/ лица, които към момента на навършване на пълнолетие, са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето - настаняване в приемно семейство, социална услуга от резидентен тип или специализирана институция – удостоверява се със служебна бележка от съответния дом;

г/ военноинвалиди и военнопострадали;

д/ майки (бащи) с три и повече деца – представят се удостоверения за раждане на децата и лична карта на родителя.

(2) Половин такса плащат близнаци, когато и двамата кандидатстват в ТрУ - представят се удостоверения за раждане.

ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 13. Кандидат-студентите подават лично или чрез други лица документи за кандидатстване.

(1) За **предварителните изпити**, които се провеждат съгласно сроковете в Приложение № 2, се подават: документ по образец, декларация – съгласие за обработване на лични данни, документ за самоличност.

Кандидатите, ползващите предимство по чл.12 ал. 1 и ал. 2 представят съответните необходими документи.

Възстановяващите студентски права представят горепосочените документи, и сканирано уверение от съответния деканат. Успешно положилите предварителни изпити, възстановяват права от началото на новата учебна година без да подават документи за участие в кандидатстудентския конкурс. Завършилите средното си образование през и след 2008 год., които възстановят студентските си права с ДЗИ, не подават документи за предварителните изпити. Те подават документи в срока за прием на документи за кандидатстудентския конкурс.

1. На предварителните кандидатстудентски изпити имат право да се явят както лица, завършили средното си образование през предходните години, така и завършващите през настоящата учебна година.

2. Оценките, получени на предварителните изпити, са равностойни на оценките от редовните изпити. В балообразуването участва най-високата оценка от получените на предварителни изпити, редовен изпит/изпити или от ДЗИ (член 21 от настоящия справочник).

3. *Участието в предварителен изпит не е кандидатстване в университета!* Кандидат-студентите подават **документи за участие в кандидатстудентския конкурс** на университета в сроковете, посочени в Приложение № 2А.

(2) За **кандидатстудентския конкурс** документи се подават онлайн или присъствено, съгласно сроковете в Приложение № 2А.

1. Състезателен картон (по образец, валиден само за ТрУ). При присъствено подаване на документи състезателният картон се закупува от приемните пунктове на ТрУ или бюрата на Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация (ЦКПИ). В състезателния картон кандидат-студентът подрежда желанията си по реда на намаляващата сила на желанието – с първо желание (номер 1) означава най-желаната специалност, с номер 2 - следваща по сила на желанието му специалност и т.н. Кандидат-студентът избира броя и реда на посочените специалности в зависимост от желанията си, като се съобразява дали отговаря на условията за кандидатстване за избраните специалности. При онлайн подаване на документи състезателният картон е форма от софтуера за кандидатстване, която кандидат-студентът попълва.

2. Оригинал и копие от дипломата за завършено средно образование. Оригиналът на дипломата се връща на кандидата след сверяване с копие. Копието се заверява от длъжностното лице, което приема кандидатстудентските документи. При

кандидатстване онлайн дипломата се прилага сканирана. Кандидат-студентите, които ще се явяват на кандидатстудентски изпити/тестове представят и копие от документ за самоличност.

3. Завършилите средно образование в небългарски училища представят **Удостоверение** от Регионално управление на образованието за призната диплома, където оценките са преизчислени към шестобалната система.

4. Когато в дипломата за завършено средно образование няма оценка, участваща в образуването на състезателния бал за желаната специалност, кандидатите имат възможност да положат ДЗИ в училище, определено от Регионално управление на образованието.

5. Кандидатите, ползващи предимство по чл. 11 ал. 1 и ал. 2 от настоящите правила, представят необходимите документи.

6. Възстановяващите студентски права представят горепосочените документи, копие на дипломата за средно образование и уверение от съответния деканат. Успешно положилият кандидатстудентски изпити (т.е. с оценка минимум среден 3,00), не участват в класирането и възстановяват права от началото на новата учебна година. Завършилите средното си образование през и след 2008 год. могат да възстановят студентските си права с ДЗИ.

8. Кандидатите за втора специалност в друго професионално направление в ТрУ представят и уверение от съответния деканат за завършени семестри.

(3) Гражданите на ЕС кандидатстват и се състезават по реда на българските граждани. Те подават следните документи:

а/ Състезателен картон (по образец, валиден само за ТрУ), попълва се онлайн. За подаващите документи присъствено се закупува от ТрУ, бюрата на ЦКПИ.

б/ Удостоверение от Регионалното управление на образованието за призната диплома за средно образование, в което оценките са преизчислени към шестобалната система.

в/ Когато в дипломата за средно образование няма оценка, участваща като **допълнителна** балообразуваща оценка при формирането на бала, кандидатите представят удостоверение от РУО за последния клас, в който са изучавали съответния предмет. Когато в дипломата за средно образование няма оценка, участваща като **основна** балообразуваща оценка при формирането на бала, кандидатите имат две възможности – да положат ДЗИ в училище, определено от РУО, или да се явят на кандидатстудентски изпит в ТрУ.

г/ Кандидатите, завършили успешно Център „Езиково и специализирано обучение на чуждестранни граждани“ към Тракийски университет или някой от департаментите, организирани към други български висши училища, представят Удостоверение за езикова подготовка. Оценките по специализираните предмети от Удостоверението могат да послужат като основни балообразуващи оценки, с изключение на основните балообразуващи оценки за специалността „Медицина“.

е/ Граждани на ЕС, които кандидатстват в ТрУ за специалности, за които **допълнителна** балообразуваща оценка е тази по български език, трябва да представят удостоверение за успешно положен тест по български език, като минималното ниво на теста не може да е по-ниско от B2. Оценката е от положен тест, одитиран от европейска езикова организация, и се приравнява към „отличен“ (6,00).

ж/ За кандидат-студенти, които през последните години на обучението си са били ученици в чуждестранни училища не по-малко от 3 години, когато в образуването на състезателния бал участва оценката от ДЗИ по български език и литература, но в

дипломата за средно образование такава не е вписана, вместо нея за балообразуваща може да бъде взета средноаритметичната оценка от зрелостния изпит по съответния чужд език, изучаван в държавата, и оценката по т. „е“.

Чл. 14. (1) Подадените кандидатстудентски документи важат за кандидатстване едновременно за всички специалности, форми на обучение и форми на финансиране, попълнени от кандидата.

(2) Длъжностното лице приема документите на кандидата и издава регистрационен документ с входящ номер, подписан и подпечатан. Не е допустимо кандидат-студент да има повече от един входящ номер (да е подал документи повече от един път) за конкурса в ТрУ, независимо от броя на конкурсните изпити. Подаващите документи онлайн спазват инструкциите, посочени в сайта.

(3) Длъжностното лице, което приема документите не носи отговорност за неправилно попълнени или непредставени в определения срок документи по вина на кандидат-студента.

(4) Кандидатстудентски документи не се приемат след сроковете, определени в Приложение № 2 и № 2А на настоящите правила. Промени и допълнения във вече подадените документи са възможни в рамките на сроковете за подаване на документи. След изтичане на срока за подаване на документи, не се правят промени **в номерацията на желанията**.

(5) Не се приемат документи, изпратени по пощата.

КОНКУРСНИ ИЗПИТИ

Чл. 15. Кандидат-студентът полага един или повече **конкурсни изпити/тестове** и/или участва в конкурса с оценки от **ДЗИ** (Приложение № 1). При кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на държавни зрелостни изпити и нямат оценка от ДЗИ по български език и литература, а такава е необходима като основна балообразуваща за дадена специалност (виж. член 21 от настоящия справочник), се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература. Конкурсните изпити се провеждат присъствено.

Организация на предварителните и редовните изпити/тестове

Чл. 16. (1) Организирането и провеждането на кандидатстудентските изпити/тестове, проверката на писмените работи и класирането се извършва от комисии, назначени със заповед на Ректора.

(1) Кандидатстудентските **изпити/тестове – предварителни и редовни**, се провеждат присъствено по график, съгласно Приложение № 3 и Приложение № 3А.

(2) Конкурсните изпити/тестове се провеждат по утвърдени програми (Приложение № 6), разработени в съответствие с учебния материал, изучаван в средните училища.

(3) Темите и въпросите за отделните изпити/тестове се съставят от комисии, назначени със заповед на Ректора.

(4) Вариантите се изтеглят **в 8,00 ч.**, при необходимост е възможно да се проведе и втора сесия след обяд. Тегленето на темата (варианта) за провеждане на изпита/теста се осъществява от Техническата комисия пред участниците в една или повече от залите за провеждане на изпита/теста.

Чл. 17. (1) Кандидат-студентите един ден преди всеки изпит/тест са длъжни лично да проверят сградата и залата, определена за неговото провеждане. Информация може да се получи от посочените в справочника телефони и Web страницата на университета - <http://www.uni-sz.bg>.

(2) Кандидат-студентите се явяват в посочената сграда от 7,00 ч. до 7,30 ч., като носят със себе си регистрационния документ с входящия номер и документ за самоличност (лична карта, шофьорска книжка или международен паспорт).

3) За начало на конкурсните изпити се счита времето, когато е приключило записването на изпитните теми върху учебната дъска. Продължителността на изпитите е , както следва:

- изпит по Биология за специалностите Медицина и Ветеринарна медицина – 2.5 часа;

- изпит по Химия - 3 часа.

- изпит по Обща езикова култура - 4 часа.

- на теста по Общотехническа подготовка – 3 часа

- на тестовите по Биология, География и Математика – 2 часа.

(4) При провеждането на изпита/теста се допуска използване само на химикалка, пишеща синьо. За теста по математика се допуска използването и на черен молив, гума, триъгълник, пергел и четиризначни таблици. Не се разрешава ползването на калкулатори. Страниците се номерират с арабски цифри, поставени в средата на горната част на листа, без да се ограждат с тирета, кавички или по друг начин.

(5) След съобщаване на темата, кандидат-студенти не се допускат в сградата.

(6) През първите два часа на изпита кандидат-студентът няма право да напуска залата. По изключение това се допуска само с придружител.

(7) Писмените конкурсни изпити са анонимни.

(8) При нарушаване анонимността на конкурса от кандидат-студента, чрез изписване върху писмената работа на знак, мото, име, входящ номер или по какъвто и да е друг начин, писмената работа се анулира и кандидатът се лишава от правото за участие в класирането.

(9) В случаите, когато има неволно нарушаване на анонимността, кандидатът е длъжен да го заяви в момента на конкурсния изпит.

(10) При доказан опит за измама (по време на изпитите/тестовите – предварителни и редовни) - подсказване, преписване или опит за преписване, намиране на материали или технически средства за преписване, председателят на техническата комисия прекратява участието на съответния кандидат-студент и го отстранява от изпитната зала, като писмената работа се анулира и същият отпада от участие в класирането.

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА КОНКУРСНИТЕ РАБОТИ

Чл. 18. (1) На конкурсните работи се поставя фиктивен номер, предоставят се на оценяващи комисии за оценка и след като оценката бъде нанесена, работата се идентифицира, т.е. определя се на кой кандидат-студент принадлежи. Конкурсните работи от изпитите се проверяват и оценяват от двама проверители, независимо един от друг, по предварително изготвени критерии. Всеки проверител оценява поотделно всеки изпитен въпрос.

(2) Крайната оценка се оформя като средно аритметична от оценките на двамата проверители.

(3) При разлика в двете оценки по-голяма от 0,50, с изключение на случай на две слаби оценки писмената работа се проверява и оценява от арбитър, чиято оценка е окончателна.

(4) При оценка на единия проверител над 3,00, а на другия – под 3,00, писмената работа се проверява и оценява от арбитър, чиято оценка е окончателна.

(5) Конкурсна работа, която не съдържа отговори и/или разработена тема от кандидат-студента, не се проверява и се поставя служебна слаба оценка.

(6) Тестовите се оценяват компютърно.

Оценката на теста по **биология** и **география** се изчислява въз основа на броя правилни отговори чрез формула, отчитаща вероятността част от правилните отговори да са случайно получени.

Формулата има вида:

$$\text{Оценка} = \frac{4}{9} \left(4 \frac{n}{N} - 1 \right)^2 + 2$$

където n е означен броя на правилните отговори, а с N (в случая 50) - броя на въпросите в теста. Тестовите съдържат въпроси, които имат по четири отговора. Един от отговорите е правилният.

*Оценяване на кандидатстудентските тестове по **биология** и **география***

Брой правилни отговори	Шестобална оценка	Брой правилни отговори	Шестобална оценка
		32	3,39
0 - 14	2,00	33	3,42
15	3,00	34	3,45
16	3,01	35	3,49
17	3,02	36	3,57
18	3,03	37	3,71
19	3,04	38	3,85
20	3,06	39	4,00
21	3,08	40	4,15
22	3,1	41	4,31
23	3,12	42	4,48
24	3,15	43	4,65
25	3,18	44	4,82
26	3,21	45	5,00
27	3,24	46	5,19
28	3,27	47	5,39
29	3,30	48	5,58
30	3,33	49	5,79
31	3,36	50	6,00

(7) Оценката (Оц) на теста по **математика** се пресмята въз основа на вярно посочените отговори.

Ако броят (n) на вярно посочените отговори е по-голям или равен на 5 (т.е. $n \geq 5$), оценката се получава по формулата: $\text{Оц} = 1 + \frac{n}{5}$

Ако броят (n) на вярно посочените отговори е по-малък от 5 (т.е. $n < 5$), то оценката е 2, т.е. $\text{Оц} = 2$.

(8) Оценяването на тестовите по **общотехническа подготовка** се извършва както следва:

1. Правилният отговор на всеки въпрос се оценява с **1 (една)** точка.
2. Ако не е отговорено на даден въпрос, не се присъждат и не се отнемат точки.
3. Всяка точка от теста носи **0,16** единици от шестобалната система. Крайната оценка от теста се изчислява по формулата: **2,00 + t.0,16** - където **t** е сумата на точките от теста.

Оценяване на кандидатстудентските тестове по общотехническа подготовка

Брой правилни Отговори	Шестобална оценка	Брой правилни отговори	Шестобална Оценка
от 1-6	2,00	16	4,56
7	3,12	17	4,72
8	3,28	18	4,88
9	3,44	19	5,04
10	3,60	20	5,20
11	3,76	21	5,36
12	3,92	22	5,52
13	4,08	23	5,68
14	4,24	24	5,84
15	4,40	25	6,00

Чл. 19. (1) Оценките на писмените работи са окончателни и не подлежат на преоценка.

(2) След обявяване на резултатите от всеки конкурсен изпит, **в тридневен срок** кандидатите могат лично и след представяне на лична карта, да идентифицират писмените си работи и да проверят дали не е допусната техническа грешка. Под техническа грешка се разбира грешка при обявяването на оценките. Отстраняването на техническите грешки се извършва преди първото класиране.

Чл. 20. Информация за резултатите от конкурсните изпити и класиранията може да се получи на посочените в справочника телефони и Web страницата на ТПУ - <http://www.uni-sz.bg>.

ОБРАЗУВАНЕ НА БАЛА

Чл. 21. Състезателен бал: Сума, включваща оценки от кандидатстудентски изпит/изпити и оценки от дипломата (ДЗИ („матура“), оценки от раздел „Задължително избираема и профилирана подготовка“) или оценки от раздел „Задължителна подготовка“ на удостоверение от първи гимназиален етап. Всяка от оценките в бала е умножена с коефициент: 1, 2 или 3. Кандидат-студентът има отделен бал за всяка от специалностите, за които кандидатства.

Основна оценка: Включена в състезателния бал с коефициент 2 или 3 (т.е. се удвоява или утроява). Основната оценка е от изпит, тест или ДЗИ (след 2008 г.). Взяма се най-високата от тях. За завършилите преди 2008 г. основна балообразуваща оценка може да бъде и тази от зрелостния изпит по български език и литература и от изпита по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

Допълнителна оценка: Включена в състезателния бал с коефициент 1 (без да се изменя). Допълнителна оценка може да бъде оценка от ДЗИ, когато тя не се включва в бала като основна оценка. Ако допълнителна оценка от ДЗИ липсва, необходимата

допълнителна оценка се взема от раздел „Задължително избираема и профилирана подготовка“ на дипломата. Ако такава в дипломата липсва, допълнителната оценка се взема от раздел „Задължителна подготовка“ на удостоверението от първи гимназиален етап.

За медицинските специалности има специфика при формиране на бала, изяснена по-долу.

Ако кандидат-студентът има повече от една основна балообразуваща оценка, т.е. от ДЗИ, от предварителни и редовни изпити, балът му се формира с най-високата от тях. Ако кандидат-студентът има две еднакви максимални оценки от ДЗИ и от изпита (предварителен или редовен), за основна балообразуваща оценка се счита тази от изпита.

Ако кандидат-студентът има две основни балообразуващи оценки от ДЗИ, за основна се счита по-високата, а другата – за допълнителна балообразуваща оценка.

Възможни случаи:

а) Основната балообразуваща оценка е от изпит или тест. За допълнителните балообразуващи оценки важи ал. 3 от § 3 на Допълнителни разпоредби на Наредбата за прием на студенти във ВУ на Р. България (ПМС № 79/2000 г.), т.е. в бала, като допълнителни, се включват оценките от ДЗИ, ако има такива. Ако такава (такива) липсва (липсват), в бала се включва (включват) съответните им оценки от раздел „Задължителна подготовка“ (ЗП) от дипломата за средно образование.

Пример: Кандидат-студентът има основна балообразуваща оценка за сп. „ЕООС“ от изпит по биология и има оценка от ДЗИ по биология. Допълнителни балообразуващи оценки при изчисляване на бала са оценката от ДЗИ по биология и оценката по химия от ЗП.

б) Основната балообразуваща оценка е от ДЗИ. Ако тя съответства и на допълнителната балообразуваща оценка от дипломата, за допълнителна се взема оценката от ЗП. В останалите случаи важи казаното в т. а).

Пример: В случаите, в които за специалност „ЕООС“ основна балообразуваща оценка е тази от ДЗИ по биология (кандидат-студентът има ДЗИ по биология и български език и литература), допълнителни балообразуващи оценки са оценките по биология и по химия от ЗП. Ако основна балообразуваща оценка е оценката от ДЗИ по български език и литература, допълнителни балообразуващи оценки са тези от ДЗИ по биология и от ЗП по химия.

Чл. 22. Кандидат-студентът може да има повече от един бал, ако кандидатства за повече от една специалност. Балът за класиране за отделните специалности се образува като:

(1) За специалност **„Медицина“** балът се образува от сбора от утроените оценки от конкурсните изпити по биология и химия и от оценката от ДЗИ по български език и литература от дипломата за средно образование.

В класирането участват кандидати с бал не по-нисък от 24,00.

(2) За специалност **„Ветеринарна медицина“** балът се образува от удвоената оценка от изпита по биология или ДЗИ по биология или оценката от държавен изпит за придобиване на професионална квалификация (ДИППК) от професионалните гимназии по ветеринарна медицина плюс оценките по биология и химия от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(3) За специалностите в **Аграрен факултет:**

1. **„Зооинженерство“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Агрономство**

„Полевъдство“ и **„Агрономство (Етерично-маслени култури)“** – балът се образува от удвоената оценка от теста по биология, изпита по биология или обща езикова култура, или оценката от ДЗИ по български език и литература или биология или Държавен изпит за придобиване на професионална квалификация (ДИППК) в областта на селското стопанство плюс оценката по биология и химия от дипломата за средно образование или от удостоверение за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

2. **„Екология и опазване на околната среда“** – балът се образува от удвоената оценка от теста по биология или математика, изпита по биология, химия или обща езикова култура, или оценката от ДЗИ български език и литература или биология, математика, химия или Държавен изпит за придобиване на професионална квалификация (ДИППК) в областта на селското стопанство плюс оценките по биология и химия от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

3. **„Аграрно инженерство“** – балът се образува от удвоената оценка от теста по математика, биология или общотехническа подготовка, изпита по биология или обща езикова култура, или оценката от ДЗИ по български език и литература или математика, физика, биология или Държавен изпит за придобиване на професионална квалификация (ДИППК) в областта на селското стопанство плюс оценките по математика и физика от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(4) За специалност **„Лекарски асистент“** балът се образува, като основна балообразуваща оценка е най-високата от оценките от: 1. изпита по биология, 2. теста по биология, 3. ДЗИ по биология или 4. Биология и здравно образование от удостоверението за първи гимназиален етап. Основната оценка се удвоява. В случаите на основна оценка, посочена под номер 1, 2 или 3, допълнителни оценки са оценката по биология и здравно образование и оценката по химия от удостоверението за първи гимназиален етап, които се добавят при формирането на бала. Ако основна оценка е номер 4, допълнителни оценки са оценките от ДЗИ по български език и литература и български език и литература от удостоверението за първи гимназиален етап.

Пример 1: Кандидат-студентът има основна балообразуваща оценка за сп. „Лекарски асистент“ от ДЗИ по биология. Допълнителни балообразуващи оценки при изчисляване на бала са оценката по биология и химия от удостоверението за първи гимназиален етап.

Пример 2: Кандидат-студентът има основна балообразуваща оценка за сп. „Лекарски асистент“ по биология от удостоверението за първи гимназиален етап. Допълнителни балообразуващи оценки при изчисляване на бала са оценката от ДЗИ по български език и литература и оценката по български език и литература от удостоверението за първи гимназиален етап.

(5) За специалност **„Кинезитерапия“**, **„Медицинска сестра“** и **„Акушерка“** балът се образува, като основна балообразуваща оценка е най-високата от оценките от: 1. изпита по биология, 2. теста по биология, 3. ДЗИ по биология или 4. Биология и здравно образование от удостоверението за първи гимназиален етап. Основната оценка се удвоява. В случаите на основна оценка, посочена под номер 1, 2 или 3, допълнителни оценки са оценката по биология и здравно образование и оценката по български език и литература от удостоверението за първи гимназиален етап, които се добавят при формирането на бала. Ако основна оценка е номер 4, допълнителни

оценки са оценката от ДЗИ по български език и литература и оценката по български език и литература от удостоверение за първи гимназиален етап.

(6) За специалност **„Социални дейности“** балът се образува от удвоената оценка от теста по биология, изпита по биология или обща езикова култура, или оценката от ДЗИ по биология или български език и литература плюс оценките по биология и български език и литература от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(7) За специалностите в **Педагогически факултет:**

1. **„Социална педагогика“, „Предучилищна и начална училищна педагогика“, „Начална училищна педагогика с чужд език“, „Специална педагогика“, „Предучилищна педагогика“,** балът се образува от удвоената оценка от изпита по обща езикова култура или оценката от ДЗИ по български език и литература плюс оценките по български език и литература и по история от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

2. За специалността **„Педагогика на обучението по информационни технологии“** балът се образува от удвоената оценка от изпита по обща езикова култура или теста по математика, или оценката от ДЗИ по български език и литература, ДЗИ по информатика или ДЗИ по информационни технологии плюс оценките по български език и литература и по информационни технологии (при липса на оценка по информационни технологии, се взима оценката по математика) от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

3. За специалността **„Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн“** балът се образува от удвоената оценка от изпита по обща езикова култура или теста по математика, или оценката от ДЗИ по български език и литература, или ДЗИ по изобразително изкуство плюс оценките по български език и литература и по информационни технологии (при липса на оценка по информационни технологии, се взима оценката по математика) от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

4. За специалността **„Педагогика на обучението по физическо възпитание“** балът се образува от оценката от изпита по обща езикова култура или оценката от ДЗИ по български език и литература плюс утроената оценка по физическо възпитание и спорт или утроената оценка по спортна подготовка от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(8) За специалностите в **Стопански факултет:** **„Бизнес икономика“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Местни финанси“ и „Информационни технологии в икономиката и управлението“** балът се образува от удвоената оценка от теста по математика, география, изпита по обща езикова култура, или оценката от ДЗИ по български език и литература, математика или география плюс оценките по математика и география от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(9) За специалностите в **Стопански факултет:** **„Софтуерно инженерство“ и „Информационни технологии“** балът се образува от удвоената оценка от теста по математика или оценката от ДЗИ по български език и литература или ДЗИ по математика плюс оценките по математика и по информационни технологии (при липса на оценка по информационни технологии, се взима оценката по математика) от

дипломата за средно образование, или от удостоверение за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(10) За специалностите във **Факултет „Техника и технологии“** – гр. Ямбол:

1. **„Автотранспортна и земеделска техника“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“ и „Индустриално инженерство“** балът се образува от удвоената оценка от теста по математика, или общотехническа подготовка, изпита по обща езикова култура, или ДЗИ по български език и литература, математика или физика плюс оценките по математика и физика от дипломата за средно образование, или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

2. за специалност **„Технология на храните“** балът се образува от удвоената оценка от теста по математика, или общотехническа подготовка, изпита по химия или обща езикова култура, или ДЗИ по български език и литература, математика или химия плюс оценките по математика и химия от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

(11) За специалностите в Медицински колеж:

1. за специалност **„Помощник фармацевт“** балът се образува от удвоената оценка от теста по биология или изпита по биология или оценката от ДЗИ по биология плюс оценките по биология и химия от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

2. за специалностите **„Рехабилитатор“, „Медицински лаборант“, „Медицински оптик“, „Ортопедичен техник“ и „Медицински козметик“** балът се образува, като основна балообразуваща оценка е най-високата от оценките от: 1. изпита по биология, 2. теста по биология, 3. ДЗИ по биология или 4. Биология и здравно образование от удостоверението за първи гимназиален етап. Основната оценка се удвоява. В случаите на основна оценка, посочена под номер 1, 2 или 3, допълнителни оценки са оценката по биология и здравно образование и оценката по български език и литература от удостоверението за първи гимназиален етап, които се добавят при формирането на бала. Ако основна оценка е номер 4, допълнителни оценки са оценката от ДЗИ по български език и литература и оценката по български език и литература от удостоверението за първи гимназиален етап, съгласно чл. 21.

КЛАСИРАНЕ

Чл. 23. (1) В класирането за всички специалности участват кандидат-студенти с оценки от изпитите/тестовите минимум среден (3,00) или с оценки от ДЗИ.

(2) Кандидатите могат да бъдат класирани само по една от желаните специалности и форми на обучение при всяко класиране.

(3) Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал за съответната специалност, по реда на посочените в състезателния картон номера на желаните специалности и в съответствие с обявените места по специалности, форми на обучение и категории (мъже, жени).

(4) За специалностите с класиране по категории съотношението мъже - жени е както следва:

а/ за сп. „Медицина“ – 50 % мъже и 50 % жени;

б/ за сп. „Лекарски асистент“ – 50% мъже и 50% жени

- в/ за сп. „Социални дейности” – 50 % мъже и 50 % жени;
- г/ за сп. „Медицинска сестра” – 10 % мъже и 90 % жени;
- д/ за сп. „Акушерка” – 100 % жени;
- е/ за сп. „Кинезитерапия” – 50 % мъже и 50 % жени;
- ж/ за сп. „Рехабилитатор” – 50 % мъже и 50 % жени;
- з/ за сп. „Медицински лаборант” – 10 % мъже и 90 % жени.

(5) За всички останали специалности – независимо от категорията на кандидат-студента.

(6) След изчерпване на съответната категория се класират кандидат-студенти за специалността от алтернативната категория.

(7) Кандидат-студенти, класирани с еднакъв бал на последното планово място за дадена специалност, форма на обучение и категория, се приемат над утвърдения брой.

(8) На I-во класиране, до 2 % от общия брой субсидирани от държавата места за даден факултет, филиал и колеж, се отделят за кандидати, които са:

- лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто;
- военноинвалиди и военно-пострадали;
- кръгли сираци;
- лица, които към момента на навършване на пълнолетие са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето - настаняване в приемно семейство;
- майки и бащи с три и повече деца;
- близнаци, когато са кандидатствали едновременно и единият от тях е приет.

Неприетият от близнаците ползва предимство, ако е кандидатствал за специалност в същото професионално направление като това на приетия близък и отговаря на условията за класиране.

8.1. Документите за ползване на предимство се представят в момента на подаване на кандидатстудентските документи.

8.2. Решението на Централната комисия по кандидатстудентски прием за класирането на ползващите предимство кандидат-студенти от тази категория се извършва при 1-во класиране.

(9) Възстановяващите студентските права в същата специалност и същата форма на обучение чрез изпит или ДЗИ не участват в класирането. За успешно положен се счита изпитът издържан с оценка минимум среден 3,00.

9.1. За сп. „Ветеринарна медицина” възстановяващите студентски права имат възможност да кандидатстват с изпит по биология, тест по биология или ДЗИ по биология (за завършилите средно образование през и след 2008 год.).

(10) Студенти от ТрУ, кандидатстващи за втора специалност в друго професионално направление в рамките на университета се класират на общо основание с кандидат-студентите за текущата година.

(11) Студенти от ТрУ, обучаващи се в платена форма на обучение и кандидатстващи за места, субсидирани от държавата в същата специалност се класират на общо основание с кандидат-студентите за текущата година и в съответствие с Правилника за преместване на студенти на Тракийски университет.

(12) Кандидат-студенти, класирани в специалност на ТрУ и представили Академична справка от друго висше училище в страната се записват в по-горен курс, който се определя от Декана/Директора на звеното.

(13) Записан студент може да изтегли документите си и да кандидатства наново в университета през текущата година само за специалности, за които има свободни места и за тях е обявен допълнителен прием.

(14) Университетът си запазва правото да възстановява класирането на пропуснали срока за записване кандидати след тяхно заявление с изразено желание за това, само ако има незаети към момента места за специалността.

(15) Класиранията за местата по държавна поръчка и за обучение на собствени средства (платено) са независими. Ако студент, записан за специалност на собствени средства в последствие бъде класиран държавна поръчка за същата или за по-желана специалност, той има правото да се запише за специалността по държавна поръчка, като му се възстановява разликата в таксата за първия семестър.

Чл. 24. Резултатите от I-во класиране се обявяват не по-късно от 15 юли.

Чл. 25. (1) Класирането в ТрУ се извършва в низходящ ред на състезателния бал. Посоката на класиране е само от по-нежелана специалност (отбелязана с по-голям номер в състезателния картон) към по-желана (с по-малък номер) във всяко следващо класиране, т.е. кандидатът не може да бъде класиран в следващо класиране по желание с по-голям номер от това на спечеленото място.

(2) Некласираните кандидат-студенти участват в следващите класирания без да подават заявление за това.

(3) Класираните кандидат-студенти имат следните възможности:

1. Да се запишат в определения от университета срок, съгласно изискванията на раздел „Записване на новоприетите студенти“ на настоящите правила. Записаните студенти губят правата на кандидат-студенти и не участват в следващите класирания, независимо на кой номер на желанието им е специалността за която са се записали.

2. Класираните по първо желание, но не записали се в срок, губят спечеленото място и прекратяват участието си в конкурса.

3. Да участват в следващите класирания, ако са приети по желание с по-голям номер от 1-во, като в този случай могат да решат:

а) Да не се запишат, освобождавайки спечеленото място, като го губят, но участват в конкурса за желанието си с номер, по-малък от този, на който са класирани.

б) Да отложат записването си, запазвайки място в следващите класирания. Това се отнася за приетите на 1-во или 2-ро класиране кандидат-студенти по тяхното 2-ро, 3-то и следващо желание. Изчакването на класиране в по-предно желание се извършва чрез депозиране на заявление и диплома (оригинал) за средно образование. При придвижване в класирането, кандидатът запазва новото място (до третото класиране), освобождавайки първоначално спечеленото. В случай, че до третото класиране кандидатът не се придвижи в класирането, записва вече спечеленото място.

Пример: Кандидат-студент е класиран по третото си желание на 1-во класиране. Той заявява участието си в следващите класирания за своето 1-во и 2-ро желание, чрез депозиране на заявление и диплома (оригинал). На 2-ро класиране той е приет по второто (по-силното) си желание. Ако кандидат-студентът не се запише на новото място, участва и в 3-тото класиране, очаквайки да бъде класиран по първото си желание. Мястото от предишното му класиране се усвоява от друг кандидат-студент. Ако на 3-то класиране не успее да се класира по първото си желание, остава окончателно класиран по второто си желание и усвоява мястото, ако се запише в срок, в противен случай го губи.

Чл. 26. (1) Неусвоени места за специалности, субсидирани от държавата, след третото класиране се допълват с кандидат-студенти, положили успешно конкурсни изпити в ТрУ и подали редовни кандидатстудентски документи, по низходящ ред на състезателния бал.

(2) С кандидата се провежда разговор по телефона, в който той потвърждава или отказва усвояването на мястото за специалността и формата на обучение, за която е класиран.

1. В случай на потвърждение за усвояване на мястото, кандидат-студентът получава указания и срок за записване. При отказ или пропуснат срок за записване кандидатът губи спечеленото място, но ако номерът на желанието за пропуснатото място не е първи, продължава да се състезава за специалностите и формите на обучение посочени в състезателния му картон с по-преден (по-малък) номер.

2. Ако свързване по телефона не може да се осъществи по вина на кандидат-студента (след неколкократни неуспешни опити за свързване), в края на работния ден се изпраща кратко съобщение (SMS) на посочените от кандидат-студента в състезателния картон мобилни телефони. Съобщението съдържа специалността и формата на обучение, като се изчаква потвърждаващо обаждане от страна на кандидата между 8.00 и 9.00 часа на следващия ден (вкл. празничните дни). Пропусналият срока за потвърждение губи мястото.

Комисията по кандидатстудентски прием запазва информация за проведените/непроведените разговори и за изпратените съобщения.

Чл. 27. (1) Неусвоени места, субсидирани от държавата, след изчерпване на възможностите по чл. 25, се допълват с кандидат-студенти, положили успешно конкурсни изпити в ТрУ или в други висши училища, както и с ДЗИ от и след 2008 г., при обявен допълнителен прием на документи от ТрУ.

(2) След усвояване на местата, субсидирани от държавата се извършва класиране на кандидати за платена форма на обучение. В класирането участват кандидат-студенти на ТрУ, подали документи в посочените срокове, при условията в настоящите правила и незаписали се за студенти в ТрУ.

(2.1) За специалностите в Стопанския факултет, класирането и записването на студентите за местата по държавна поръчка и за платена форма на обучение се извършва едновременно.

(3) Кандидат-студенти, класирани и записани за обучение на собствени средства, продължават да участват в класиране за свободни места по държавна поръчка.

ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ

Чл. 28. (1) Записването се извършва със заповед на Ректора.

(2) Новоприетите студенти се записват в основното звено – факултет/филиал/колеж (Приложение № 5).

Чл. 29. (1) При записването си новоприетите студенти представят следните документи:

1. Диплома за завършено средно образование (оригинал). Дипломата се задържа до приключване обработката на личните данни в регистъра на МОН.

2. Шест снимки с формат 3,5/4,5.

3. Комплект документи за новоприети студенти (по образец).

4. Лична карта, която след проверка се връща.

5. Квитанция за платена семестриална такса за обучение (внося се в касата на основното звено – факултет/филиал/колеж) или се превежда по сметка на основното звено в Уни Кредит Булбанк.

(2) При условие, че новоприетият студент се отпише преди началото на учебната година, му се удържа 30% от семестриалната такса, която е внесъл при записването си. След започване на учебната година внесената семестриална такса не се възстановява.

(3) Близнаците, приети при облекчени условия, ползват предимството само при едновременно записване в една и съща специалност.

Чл. 30. От **такса за обучение** се освобождават лица, приети за студенти в места субсидирани от държавата по чл. 5 и отговарят на условията на чл. 95, ал. 7 от ЗВО, както следва:

- лица до 25 годишна възраст, които са кръгли сираци;
- лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто;
- военноинвалиди и военнопострадали;
- лица, които към момента на навършване на пълнолетие са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето - настаняване в приемно семейство, социална услуга от резидентен тип или специализирана институция.

Чл. 31. Ректорът решава окончателно всички въпроси, свързани с приемането на студентите, съгласно чл. 32, ал. 1, т. 4 от ЗВО, като може да определи и допълнителни условия.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Кандидат-студентите, представили документи с невярно съдържание, направили опит да подават невярна информация при попълване на кандидатстудентските си документи или да заблудят Комисията по кандидатстудентски прием и ръководството на ТрУ, се отстраняват от участие в конкурса.

§2. Централната комисия по приема (ЦКП) е орган, оторизиран при необходимост да изменя и допълва регламента на кандидатстудентските конкурси, т.е. да изменя и допълва записаното в Кандидатстудентския справочник на университета. Решенията се взимат на заседания на ЦКП и се публикуват в сайта на университета.

§3. Всички спорни кандидатстудентски въпроси се решават от Ректора на ТрУ, в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за устройство, дейност и управление на ТрУ и други вътрешно-нормативни документи.

§4. Заявления и жалби по кандидатстудентски въпроси, с изключение на такива за идентифициране на писмените работи (чл. 18, ал. 2), се подават до Ректора в срок до 01.09.2022 г.

§5. Граждани на държави - членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство, кандидатстващи за обучение на английски език полагат тест на английски език по биология и химия за специалност „Медицина“ и биология за „Ветеринарна медицина“. Кандидатите, които са граждани на държави, в които английският език не е официален език, полагат и изпит по английски език. Кандидатстудентските изпити за англоговорящите кандидати се провеждат в онлайн сесии и се обявяват на сайта на университета.

§6. Във връзка с чл. 68, ал. 5 от ЗВО на кандидат-студентите - лауреати на национални и международни олимпиади, завършващи средно образование в годината,

в която се провежда олимпиадата, се признава оценка от конкурсен изпит 6.00, когато конкурсният изпит за желаната от тях специалност съответства на предмета на олимпиадата.

§7. Не се допускат до участие през отделните етапи на кандидатстудентската кампания преподаватели и служители от Тракийския университет, чийто деца, племенници, внуци и други близки родственици са кандидат-студенти в ТрУ.

ЗАБЕЛЕЖКА: Във връзка с окончателното утвърждаване на държавната поръчка от МОН за прием на студенти за учебната 2023/2024 година са възможни промени в настоящите правила.

Правилата са приети на заседание на Академичния съвет на Тракийски университет
с протокол № 22/21.12.2022 год.

Приложение № 1

Специалности и форми на обучение, състезателни изпити, оценки от дипломата за средно образование (от държавен зрелостен изпит или от задължителна подготовка), които участват в балообразуването и условие за участие в класиране

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки	Условие за участие в класиране
АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ							
(Формиране на състезателен бал за специалностите във факултета = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)							
Екология и опазване на околната среда	„еколог“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г. 5 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология 2.Математика 3.Химия 4.Български език и литература 5.ДИППК в област селско стопанство Тест: 5.Биология 6.Математика Изпит: 7.Биология 8.Химия 9.Обща езикова култура	+ Биология	+ Химия

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Зооинженерство	„зооинженер“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г. 5 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология 2.Български език и литература 3.ДИППК в област селско стопанство Тест: 3.Биология Изпит: 4.Биология 5.Обща езикова култура	+ Биология	+ Химия	
Рибовъдство и аквакултура	„технолог по аквакултура“							
Агрономство (Полевъдство)	„агроном полевъд“							
Агрономство (Етерично-маслени култури)	„агроном по етерично-маслени култури“							
Аграрно инженерство	„аграрен инженер“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г. 5 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Математика 2.Физика 3.Биология 4.Български език и литература 5. ДИППК в област селско стопанство Тест: 5.Математика 6.Биология 7.Общотехническа подготовка Изпит: 8.Биология 9.Обща езикова култура	+ Математика	+ Физика	

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки	Условие за участие в класиране
ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ (Формиране на състезателен бал за специалността = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)							
Ветеринарна медицина	„ветеринарен лекар“	„магистър“	Редовна	5,5 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология 2. ДИППК от професионални гимназии по ветеринарна медицина Изпит: 3.Биология	+ Биология	+ Химия
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ							
Медицина (Формиране на състезателен бал за специалността = сумата от утроените оценки от изпитите плюс допълнителна оценка)	„магистър -лекар“	„магистър“	Редовна	6 г.	Изпити: Биология и Химия	+ ДЗИ по български език	Мин. бал 24.00

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Лекарски асистент (Формиране на състезателен бал за специалността = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)	„лекарски асистент“	„бакалавър“	Редовна	4 г.	<u>ВАРИАНТ 1</u> <i>Най-високата от следните ×2:</i> ДЗИ: 1.Биология Тест: 2.Биология Изпит: 3.Биология	+ Биология от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ Химия от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	
					<u>ВАРИАНТ 2</u> 4.Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ ДЗИ БЕЛ	+ БЕЛ от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Социални дейности (Формиране на състезателен бал за специалността = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)	„социален работник“	„бакалавър“	Задочна	4 г. 4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология 2.Български език и литература Тест: 3.Биология Изпит: 4.Биология 5.Обща езикова култура	+ Биология	+ Български език и литература	
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ И ФИЛИАЛ – Хасково								

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Медицинска сестра	„медицинска сестра“	„бакалавър“	Редовна	4 г.	<u>ВАРИАНТ 1</u> <i>Най-високата от следните ×2:</i> ДЗИ: 1.Биология Тест: 2.Биология Изпит: 3.Биология	+ Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ Български език и литература от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	
					<u>ВАРИАНТ 2</u> 4.Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ ДЗИ БЕЛ	+ БЕЛ от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Акушерка Кинезитерапия (обучение в Медицински факултет – Стара Загора и Филиал -Хасково)	„акушерка“	„бакалавър“	Редовна	4 г.	<u>ВАРИАНТ 1</u> <i>Най-високата от следните ×2:</i> ДЗИ: 1.Биология Тест: 2.Биология Изпит: 3.Биология	+ Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ Български език и литература от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	
	„кинезитерапевт“				<u>ВАРИАНТ 2</u> 4.Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ ДЗИ БЕЛ	+ БЕЛ от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки	Условие за участие в класиране
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ (Формиране на състезателен бал = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)							
Начална училищна педагогика с чужд език	„начален учител с чужд език“	„бакалавър“	Редовна	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Български език и литература Изпит: 2.Обща езикова култура	+ Български език и литература	+ История
Предучилищна и начална училищна педагогика	„детски и начален учител“	„бакалавър“	Редовна Задочна				
Социална педагогика	„социален педагог“						
Специална педагогика	„специален педагог“						
Предучилищна педагогика	„детски учител“						

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Педагогика на обучението по информационни технологии	„учител по информационни технологии“	„бакалавър“	Редовно	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Български език и литература 2.Информатика 3.Информационни технологии Изпит: 4.Обща езикова култура Тест: 5.Математика	+ Български език и литература	+ Информационни технологии (при липса на оценка по информационни технологии, се взима оценката по математика)	
Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн	„учител по изобразително изкуство и графичен дизайн“				Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Български език и литература 2.Изобразително изкуство Изпит: 4.Обща езикова култура Тест: 5.Математика			

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки	Условие за участие в класиране
Педагогика на обучението по физическо възпитание	„учител по физическо възпитание“	„бакалавър“	Редовно	4 г.	Най-високата от следните: ДЗИ: 1.Български език и литература Изпит: 2.Обща езикова култура	+ Най-високата от следните ×3: 1. Физическо възпитание и спорт 2. Спортна подготовка	
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ (Формиране на състезателен бал = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)							
Бизнес икономика	„икономист“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Математика 2.География 3.Български език и литература Тест: 4.География 5.Математика	+ Математика	+ География
Аграрна икономика и търговия							
Регионална икономика и управление							
Местни финанси							

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверението за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Информационни технологии в икономиката и управлението					Изпит: 6.Обща езикова култура			
Софтуерно инженерство	„информатик“	„бакалавър“	Редовно	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Математика 2.Български език и литература Тест: 3.Математика	+ Математика	+ Информационни Технологии (при липса на предмета в дипломата се взима Математика)	
Информационни технологии								
ФАКУЛТЕТ „ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ“ – Ямбол (Формиране на състезателен бал = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)								
Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия	„инженер в модната индустрия“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Български език и литература 2.Математика 3.Физика	+ Математика	+ Физика	
Автотранспортна и земеделска техника	„машинен инженер“							

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
Автоматика и компютърни системи	„инженер по автоматика и компютърни системи“				Тест: 4. Математика 5. Общотехническа подготовка Изпит: 6. Обща езикова култура			
Електротехника	„електроинженер“							
Компютърни системи и комуникации	„инженер по компютърни системи и комуникации“							
Топло- и газоснабдяване	„енергиен инженер“							
Индустриално инженерство	„индустриален инженер“							
Технология на храните	„инженер - технолог“	„бакалавър“	Редовна Задочна	4 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1. Български език и литература 2. Математика 3. Химия Тест: 4. Математика 5. Общотехническа подготовка Изпит: 6. Обща езикова култура 7. Химия	+ Математика	+ Химия	

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки	Условие за участие в класиране
МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ (Формиране на състезателен бал = удвоената основна оценка плюс две допълнителни оценки)							
Помощник - фармацевт	„помощник фармацевт“	„проф. бакалавър“	Редовна	3 г.	Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология Тест: 2.Биология Изпит: 3.Биология	+ Биология	+ Химия
Рехабилитатор	„рехабилитатор“	„проф. бакалавър“	Редовна	3 г.	<u>ВАРИАНТ 1</u> Най-високата от следните ×2: ДЗИ: 1.Биология Тест: 2.Биология Изпит: 3.Биология	+ Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидатстуденти завършили преди 2022)	+ Български език и литература от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)
Медицински лаборант	„медицински лаборант“						
Медицински козметик	„медицински козметик“						
Медицински оптик	„медицински оптик“						
Ортопедичен техник	„ортопедичен техник“						

Специалности	Професионална квалификация	ОКС	Форма на обучение	Срок на обучение	Основни балообразуващи оценки Състезателни изпити/тестове/ДЗИ	Допълнителни балообразуващи оценки Оценки от дипломата или от удостоверение за първи гимназиален етап, ако в дипломата няма необходимите оценки		Условие за участие в класиране
					<u>ВАРИАНТ 2</u> 4.Биология и здравно образование от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	+ДЗИ БЕЛ	+ БЕЛ от Удостоверение за завършен първи гимназиален етап (или от дипломите при кандидат-студенти завършили преди 2022)	

Забележка 1: Когато основната балообразуваща оценка е от конкурсен изпит и в дипломата за средно образование са вписани две оценки по балообразуващ учебен предмет, като едната от тях е от държавен зрелостен изпит от и след 2008 г., а другата – от раздел „Задължителна подготовка“, за допълнителна балообразуваща оценка (член 21) се взема оценката от държавния зрелостен изпит.

Забележка 2: При образуването на състезателния бал на кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на държавни зрелостни изпити и нямат оценка от държавен зрелостен изпит по български език и литература, за балообразуваща се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

Приложение № 2**ПОДАВАНЕ НА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ДОКУМЕНТИ
ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗПИТИ/ТЕСТОВЕ В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ**

№	Специалност	Срок за подаване на документите	Място за подаване на документите
1	Зооинженерство	от 13.03.23 г. до 25.04.23 г.	онлайн тел: 042/699 208 тел.: 042/673 021 0882552256 0889559989 Бюрата на ЦКПИ Виж Приложение № 4
2	ЕООС		
3	Агрономство (полеводство)		
4	Агрономство (етерично-маслени култури)		
5	Аграрно инженерство		
6	Рибовъдство и аквакултура		
7	Ветеринарна медицина		
8	Аграрна икономика и търговия		
9	Регионална икономика и управление		
10	Бизнес икономика		
11	Местни финанси		
12	Информационни технологии в икономиката и управлението		
13	Софтуерно инженерство		
14	Информационни технологии		
15	Социална педагогика		
16	ПНУП		
17	НУПЧЕ		
18	Специална педагогика		
19	Предучилищна педагогика		
20	Педагогика на обучението по информационни технологии		
21	Педагогика на обучението по изобраз. изкуство и графичен дизайн		
22	Медицина		
23	Лекарски асистент		
24	Кинезитерапия		
25	Социални дейности		
26	Медицинска сестра		
27	Акушерка		
28	Рехабилитатор		
29	Медицински лаборант		

30	Помощник фармацевт	от 13.03.23 г. до 25.04.23 г	онлайн тел: 042/699 208 тел.: 042/673 021 0882552256 0889559989 Бюрата на ЦКПИ Виж Приложение № 4
31	Медицински козметик		
32	Медицински оптик		
33	Ортопедичен техник		
34	Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия		
35	Автотранспортна и земеделска техника		
36	Автоматика и компютърни системи		
37	Електротехника		
38	Компютърни системи и комуникация		
39	Топло- и газоснабдяване		
40	Индустриално инженерство		
41	Технология на храните		

ВАЖНО! Приемът на кандидатстудентски документи се преустановява три дни преди всеки изпит.

Положилите успешно предварителния изпит/тест, подават **документи за участие в класирането** на Тракийски университет от 01 - 20.06.2023 г. онлайн, в приемните пунктове на университета в Стара Загора, Ямбол и Хасково или в бюрата на ЦКПИ (по желание на кандидат-студента).

Приложение № 2А**ПОДАВАНЕ НА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ДОКУМЕНТИ
ЗА РЕДОВНИ ИЗПИТИ/ТЕСТОВЕ И ЗА КЛАСИРАНЕ В ТРУ**

№	Специалност	Срок за подаване на документите	Място за подаване на документите
1	Зооинженерство	от 01 до 20 юни (вкл. събота)	гр. Стара Загора онлайн и в Тру - Ректорат, Студентски град, Фоайе на Централен вход (юг) тел.: 042/699 208 тел.: 042/673 021 0882552256 0889559989
2	ЕООС		
3	Агрономство (полевъдство)		
4	Агрономство (етерично-маслени култури)		
5	Рибовъдство и аквакултура		
6	Аграрно инженерство		
7	Аграрна икономика и търговия		
8	Ветеринарна медицина		
9	Регионална икономика и управление		
10	Бизнес икономика		
11	Местни финанси		
12	Информационни технологии в икономиката и управлението		Ямбол, ул. Граф Игнатиев 38 Факултет „Техника и технологии“ тел.: 046/669182 046/669149 0887337797 0882000895 Филиал - Хасково, бул. „Съединение“ 48, ет. 2 тел.: 038/664 375 Бюрата на ЦКПИ Виж Приложение № 4
13	Софтуерно инженерство		
14	Информационни технологии		
15	Социална педагогика		
16	ПНУП		
17	НУПЧЕ		
18	Специална педагогика		
19	Предучилищна педагогика		
20	Педагогика на обучението по информационни технологии		
21	Педагогика на обучението по изобраз. изкуство и графичен дизайн		
22	Педагогика на обучението по физическо възпитание		
23	Медицина		
24	Лекарски асистент		
25	Кинезитерапия		
26	Социални дейности		
27	Медицинска сестра		

28	Акушерка		
29	Рехабилитатор		
30	Медицински лаборант		
31	Помощник – фармацевт		
32	Медицински козметик		
33	Медицински оптик		
34	Ортопедичен техник		
35	Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия		
36	Автотранспортна и земеделска техника		
37	Автоматика и компютърни системи		
38	Електротехника		
39	Компютърни системи и комуникации		
40	Топло- и газоснабдяване		
41	Индустриално инженерство		
42	Технология на храните		

ЕООС - „Екология и опазване на околната среда”

ПНУП - „Предучилищна и начална училищна педагогика”

НУПЧЕ - „Начална училищна педагогика с чужд език”

Приложение № 3

ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ИЗПИТИ/ТЕСТОВЕ ПРЕЗ 2023 г.

Изпит/тест	Дата	Място на провеждане	Специалности, за които може да се кандидатства
Биология - изпит	29 април	Присъствено	„Медицина“, „Ветеринарна медицина“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Социални дейности“, „Рехабилитатор“, „Медицински лаборант“, „Помощник-фармацевт“, „Медицински козметик“, „Медицински оптик“, „Ортопедичен техник“, „Зооинженерство“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „ЕООС“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“
Химия - изпит	30 април	Присъствено	„Медицина“, „ЕООС“, „Технология на храните“
Биология - тест	25 март 8 април	Присъствено	„Зооинженерство“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „ЕООС“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Социални дейности“, „Рехабилитатор“, „Медицински лаборант“, „Помощник-фармацевт“, „Медицински козметик“, „Медицински оптик“, „Ортопедичен техник“
Обща езикова култура - изпит	25 март 8 април	Присъствено – в Стара Загора – Ректорат или във ФТТ - гр. Ямбол	„Социални дейности“, „Социална педагогика“, „ПНУП“, „НУПЧЕ“, „Специална педагогика“, „Предучилищна педагогика“, „Педагогика на обучението по информационни технологии“, „Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн“, „Педагогика на обучението по физическо възпитание“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Бизнес икономика“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“, „Зооинженерство“, „ЕООС“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“
География - тест	25 март 8 април	Присъствено	„Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Бизнес икономика“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“
Математика - тест	25 март 8 април	Присъствено – в Стара Загора – Ректорат или във ФТТ - гр. Ямбол	„ЕООС“, „Аграрно инженерство“, „Педагогика на обучението по информационни технологии“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Бизнес икономика“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“, „Информационни технологии“, „Софтуерно инженерство“
Общотехническа подготовка - тест	25 март 8 април	Присъствено – в Стара Загора – Ректорат или във ФТТ - гр. Ямбол	„Аграрно инженерство“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“

Приложение № 3А

ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА РЕДОВНИ ИЗПИТИ/ТЕСТОВЕ ПРЕЗ 2023 Г.

Дата	Място за провеждане	Изпит/тест за специалност:	
22 юни	Присъствено	ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ	„Медицина“, „Ветеринарна медицина“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Социални дейности“, „Рехабилитатор“, „Медицински лаборант“, „Помощник-фармацевт“, „Медицински козметик“, „Ортопедичен техник“, „Медицински оптик“, „Зооинженерство“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „ЕООС“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“.
23 юни	Присъствено	ИЗПИТ ПО ХИМИЯ	„Медицина“, „ЕООС“, „Технология на храните“.
27 юни	Присъствено – в Стара Загора – Ректорат или във ФТТ - гр. Ямбол	ИЗПИТ ПО ОБЩА ЕЗИКОВА КУЛТУРА	„Социални дейности“, „Социална педагогика“, „ПНУП“, „НУПЧЕ“, „Специална педагогика“, „Предучилищна педагогика“, „Педагогика на обучението по информационни технологии“, „Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн“, „Педагогика на обучението по физическо възпитание“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Бизнес икономика“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“, „Зооинженерство“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „ЕООС“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“.
26 юни	Присъствено	ТЕСТ ПО БИОЛОГИЯ	„Зооинженерство“, „Агрономство (Полевъдство)“, „Агрономство (Етерично-маслени култури)“, „ЕООС“, „Рибовъдство и аквакултура“, „Аграрно инженерство“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Социални дейности“, „Рехабилитатор“, „Медицински лаборант“, „Помощник-фармацевт“, „Медицински козметик“, „Медицински оптик“, „Ортопедичен техник“.
28 юни	Присъствено	ТЕСТ ПО ГЕОГРАФИЯ	„Бизнес икономика“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“.
28 юни	Присъствено – в Стара Загора – Ректорат или във ФТТ - гр. Ямбол	ТЕСТ ПО МАТЕМАТИКА	„ЕООС“, „Аграрно инженерство“, „Педагогика на обучението по информационни технологии“, „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Бизнес икономика“, „Местни финанси“, „Информационни технологии в икономиката и управлението“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“, „Информационни технологии“, „Софтуерно инженерство“.
		ТЕСТ ПО ОБЩО-ТЕХНИЧЕСКА ПОДГОТОВКА	„Аграрно инженерство“, „Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия“, „Автотранспортна и земеделска техника“, „Автоматика и компютърни системи“, „Електротехника“, „Компютърни системи и комуникации“, „Топло- и газоснабдяване“, „Индустриално инженерство“, „Технология на храните“.

Приложение № 4

**БЮРА НА ЦЕНТЪРА ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКА ПОДГОТОВКА И
ИНФОРМАЦИЯ (ЦКПИ)
ЗА ПРИЕМ НА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ДОКУМЕНТИ**

**www.ckpi-bg.com, e-mail: info@ckpi-bg.com
и национален телефон на ЦКПИ ☎ 0879 120 471 за информация**

Бургас	бул. "Гладстон" 47, / Младежки културен център /, тел. 0888 / 759 750 и 0896 / 400 670
Варна	ул. Христо Ботев № 1, /ЦИО „Вектор“/, тел. 052 / 612 266
Видин	ул. "Екзарх Йосиф I" № 17, ОУ "Климент Охридски", тел. 0887 / 327 768
Враца	бул. "Демокрация" № 6, тел. 0886 / 981 155
Габрово	ул. "Хаджи Димитър" № 4, Технически университет - Ректорат, тел. 0878 / 26 42 02
Добрич	ул. България 1, /Централна кооперативна банка/, офис 304, тел. 058 / 580 623, 0899 / 298 593
Казанлък	ул. „Трапезица" № 6 /Литературно-художествен музей/, тел. 0898 / 309 636
Кърджали	СОУ "Отец Паисий", тел: 0886 / 676 146
Монтана	ул. "Трети март" 98, ет.1., / Младежки дом /, тел. 0899 / 161 101
Пазарджик	ул. "Ген. Гурко" 2, ет. 2., офис 1, "РАДИО СОТ", /бившата Хебърстрой/, тел. 0899 / 672 674 и 0898 / 831 917
Перник	площад Кракра, Общински младежки дом, тел. 0898 / 344 258
Пловдив	ул. „Цанко Дюсепанов" № 25, /сградата на Технически университет – филиал Пловдив /, тел. 0888 / 645 158
Разград	ул. Бузлуджа № 2, етаж 1, /Дом на науката и техниката/, тел. 0894 / 370 069
Силистра	ул.Атанас Янков 48, /учебен център "ФАВОРИТ"/, тел. 0889 / 909 141 и тел. 0888 / 111 147
Сливен	бул. "Братя Миладинови" № 18, /в сградата на Регионално управление на образованието/, тел. 0879 / 384 769
София	бул. Кл. Охридски" № 2, Център за следдипломна квалификация към УНСС, кабинет 405, тел. 0899 / 808 816
Стара Загора	ул. "Армейска" 9, /в сградата на Института за квалификация на учители, до Музикалното училище/ тел. 042 / 646 107 и тел. 0888 / 691 483
Хасково	ул. „Сан Стефано" № 3 /Дом на техниката, ет. 3, офис 312/, тел. 0887 / 035 598
Шумен	ул. Адам Мицкевич № 1, /в двора на НАП, срещу Младежкия дом/, тел. 0887 / 225 112 и 054 / 800 505
Ямбол	ул. Цар Иван Шишман № 11 Б, ет. 1, тел. 0886 / 853 731 и 0888 / 973 979

Приложение № 5**Адреси за записване на новоприети студенти**

Факултет/Филиал/Колеж	Адрес	Телефон/факс
Аграрен факултет	Гр. Стара Загора, Студентски град, ет. 4, стая 408	тел.: 042/ 699 304 тел./факс: 042/ 670 942
Ветеринарномедицински факултет	Гр. Стара Загора, Студентски град, ет. 5, стая 583	тел.: 042/ 699 500; 699 504 тел./факс: 042/ 670 624
Медицински факултет	Гр. Стара Загора, ул. „Армейска“ 11, ет. 1, стая 3 и 4	тел.: 042/ 664 209; 664 333 тел./факс: 042/ 600 705
Педагогически факултет	Гр. Стара Загора, ул. „Армейска“ 9, ет. 2, стая 210	тел.: 042/ 613 762; 613 763 тел./факс: 042/ 630 610
Стопански факултет	Гр. Стара Загора, Студентски град, ет. 1, Деканат	тел.: 042/ 699 400, 699 405 факс: 042/ 633 226
Факултет „Техника и технологии“ – Ямбол	Гр. Ямбол, ул. „Граф Игнатиев“ 38, ет. 2	тел.: 046/ 66 91 82, 046/ 66 91 49
Медицински колеж	Гр. Стара Загора , ул. „Армейска“ 9, ет. 3, Канцелария на колежа	тел.: 042/ 601 721 тел./факс: 042/ 600 755
Филиал – Хасково	Гр. Хасково, бул. „Съединение“ 48, ет. 2	тел./факс: 038/ 664 375

Приложение № 6

**ПРОГРАМА ЗА ИЗПИТА ПО БИОЛОГИЯ
за специалностите съгласно Приложение № 1****Модул 1. АНАТОМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ НА ЧОВЕКА**

1. Равнища на организация в човешкия организъм. Тъкани в човешкия организъм.
2. Храносмилателна система. Хранене. Храносмилане.
3. Дихателна система. Дишане.
4. Отделителна система. Отделяне.
5. Сърдечносъдова система. Сърце и кръвоносни съдове. Сърдечна дейност. Кръвообращение.
6. Кръв. Имуитет.
7. Опорно-двигателна система. Гръбначен стълб, гръден кош и крайници. Мускули. Движение и опора на тялото.
8. Полова система. Мъжка и женска полова система. Оплождане. Размножаване, растеж и развитие на човека.
9. Нервна система. Гръбначен мозък. Главен мозък. Краен мозък. Вегетативна нервна система. Сетивни органи.
10. Ендокринна система. Хипофиза, щитовидна жлеза, околощитовидни жлези. Задстомашна жлеза, надбъбречни жлези, полови жлези.
11. Кожа.
12. Регулация и хомеостаза. Имунологични механизми на хомеостазата.

Модул 2. КЛЕТКА

1. Химичен състав на клетката. Неорганични молекули и йони. Органични съединения. Макромолекули - въглехидрати, липиди, белтъци, нуклеинови киселини.
2. Надмолекулни комплекси. Вируси, вирусни заболявания.
3. Ензими. Механизъм на действие и регулация на ензимната активност.
4. Клетката – елементарна единица на живата материя. Прокариотна клетка.
5. Еукариотна клетка. Клетъчни органели - устройство, функция.
6. Обменни процеси на границата „клетка-среда“ и „клетка-клетка“. Мембранен транспорт. Механизми на провеждане на нервни импулси и мускулно съкращение.
7. Метаболизъм - анаболитни и катаболитни процеси. Фотосинтеза. Биологично окисление и окислително фосфорилиране.
8. Генетични процеси – репликация, транскрипция, „зрееене“ на РНК, трансляция, генетичен код.
9. Клетъчен жизнен цикъл и клетъчна диференциация. Клетъчно делене.

Модул 3: ОСНОВИ НА ГЕНЕТИКАТА. ОРГАНИЗЪМ И БИОСФЕРА

1. Наследственост . Закони на Мендел. Видове кръстосвания. Алелни и неалелни взаимодействия. Генетика на пола. Скачени гени. Кросинговър.
2. Изменчивост. Модификационна (фенотипна) изменчивост. Генотипна изменчивост. Мутации.
3. Генетика на човека. Наследствени болести при човека.
4. Размножаване, растеж и развитие на многоклетъчните организми.
5. Екология - популация, биоценоза, екосистема, кръговрат на веществата, поток на енергията, биосфера.
6. Биологична еволюция: Съвременна теория за еволюцията. Микро- и макроеволюция. Пътища на еволюционния процес. Произход и еволюция на човека.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА /одобри от МОН учебници/**8 КЛАС**

1. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Владимир Овчаров, Огнян Димитров, Камелия Йотовска, Мариана Христова, Таня Димитрова, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
2. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Мария Шишиньова, Любомир Спасов, Петър Йотовски, Ирина Враджалиева, Офелия Русенова, Лиляна Банчева, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
3. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Наташа Цанова, Снежана Томова, Петър Райчев, Надежда Райчева, Иса Хаджиали, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.
4. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Василий Ишев, Мима Николова, Маргарита Панайотова, Ирина Михова-Нанкова, „Просвета АзБуки“ ЕООД.
5. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Румен Бостанджиев, Ценка Часовникова, Емилия Илова-Калапиш, Ренета Петкова, „Просвета – София“ АД.

9 КЛАС

1. Биология и здравно образование за 9. клас/втора част на учебника за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език (печатно издание с електронен вариант) Владимир Овчаров, Огнян Димитров, Камелия Йотовска, Мариана Христова, Таня Димитрова, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
2. Биология и здравно образование за 9. клас/втора част на учебника за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език (печатно издание с електронен вариант) Мария Шишиньова, Мариела Константинова

Оджакова, Анели Неделчева, Ася Асенова, Ирина Враджалиева, Лиляна Банчева, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.

3. Биология и здравно образование за 9. клас/втора част на учебника за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език (печатно издание с електронен вариант) Наташа Цанова, Снежана Томова, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.
4. Биология и здравно образование за 9. клас и втора част на учебника за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език (печатно издание с електронен вариант) Василий Ишев, Маргарита Панайотова, Ирина Михова-Нанкова, „Просвета АзБуки“ ЕООД.
5. Биология и здравно образование за 9. клас и втора част на учебника за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език (печатно издание с електронен вариант) Майя Маркова, Донка Николова, Ренета Петкова, „Просвета – София“ АД.

10 КЛАС

1. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Владимир Овчаров, Камелия Йотовска, Мариана Христова, Таня Димитрова, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
2. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Мария Шишиньова, Анели Неделчева, Ася Асенова, Ирина Враджалиева, Лиляна Банчева, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
3. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Наташа Цанова, Снежана Томова, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.
4. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Василий Ишев, Златка Ваклева, Лилия Боева, „Просвета АзБуки“ ЕООД.
5. Биология и здравно образование (печатно издание с електронен вариант) Ценка Часовникова, Даниела Симеоновска, Мира Славова, Ренета Петкова, Просвета – София“ АД.

11 клас Профилирана подготовка

1. Биология и здравно образование за XI клас Модул 1 „Клетката – елементарна биологична система“ (печатно издание) Владимир Овчаров, Камелия Йотовска, Мариана Христова, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
2. Биология и здравно образование за XI клас Модул 1 „Клетката – елементарна биологична система“ (печатно издание с електронен вариант) Наташа Цанова, Снежана Томова, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.
3. Биология и здравно образование за XI клас Модул 2 „Многоклетъчна организация на биологичните системи“ (печатно издание в две части)

Владимир Овчаров, Камелия Йотовска, Мариана Христова „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.

4. Биология и здравно образование за XI клас Модул 2 „Многоклетъчна организация на биологичните системи“ (печатно издание в две части с електронен вариант) Христо Гагов и съавтор. СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.

12 клас Профилирана подготовка

1. Биология и здравно образование Модул 3 „Биосфера – структура и процеси“ (печатно издание) Валентин Богоев, Гергана Георгиева „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
2. Биология и здравно образование Модул 3 „Биосфера – структура и процеси“ (печатно издание с електронен вариант) Калина Пачеджиева, Иса Хаджалии, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.
3. Биология и здравно образование Модул 4 „Еволюция на биологичните системи“ (печатно издание) Христо Гагов, Надежда Райчева, Албена Йочкова, Незабравка Пенкова, „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.
4. Биология и здравно образование Модул 4 „Еволюция на биологичните системи“ (печатно издание с електронен вариант) Наташа Цанова, Снежана Томова, СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и с-ие.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Всички други одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за обучение в 8, 9, 10, 11, 12 клас (задължителна и профилирана подготовка) са допустими.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Кандидатстудентският изпит по биология е писмен и се провежда присъствено в продължение на два часа и 30 минути.

Изпитът включва **90 тестови въпроси** и задачи от материала, включен в обучението на учениците по „Биология и здравно образование“ в първо гимназиално ниво в 8, 9 и 10 клас, както от материала, включен в обучението на учениците по „Биология и здравно образование“ в 11 и 12 клас от втори гимназиален етап в рамките на профилиращия предмет по биология и здравно образование.

Тестовите въпроси и задачи са от два основни типа: затворени и отворени.

- **Затворени** тестови въпроси от 2 различни типа: 1) с един верен отговор от общо 5 възможни и 2) тестови задачи с един верен отговор, състоящ се от комбинация от 2 верни твърдения/понятия.

- **Отворените** въпроси са от 3 различни типа: 1) Попълване на пропуснатите термини/понятия в текст; 2) Кратък отговор с разсъздание по поставен въпрос; 3) Генетична задача.

Въпросите за изпита са подготвени по учебния материал по трите модула, и включват съответните типови задачи.

Скала за оценяване:

Модул 1 и Модул 2				
Брой точки	30-34 т.	35-43 т.	44-52 т.	53-59 т.
Оценка	Среден (3)	Добър (4)	Мн. Добър (5)	Отличен (6)

Модул 3				
Брой точки	30-35 т.	36-44 т.	45-53 т.	54-60 т.
Оценка	Среден (3)	Добър (4)	Мн. Добър (5)	Отличен (6)

Окончателната оценка от изпита се формира като средно аритметична от трите оценки, получени за всеки модул.

Включеният материал във въпросите е съобразен с учебното съдържание на всички одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за обучение за първи гимназиален курс на обучение в 8, 9 и 10 клас /задължителна подготовка/ и за профилираната подготовка за 11 и 12 клас.

Примерни въпроси:

Затворени тестови въпроси

Тип 1 - с един верен отговор от общо 5 възможни

1. Към основните формени елементи на кръвта спадат:
 - а) кръвен серум, тромбоцити, кръвна плазма
 - б) еритроцити, левкоцити, тромбоцити
 - в) еритроцити, левкоцити, дендритни клетки
 - г) кръвен серум и кръвна плазма
 - д) кръвна плазма, еритроцити, левкоцити, тромбоцити

Отговор В

2. Функционалното място, което заема една популация в биоценозата наричаме:
 - а) местообитание
 - б) екологична ниша
 - в) екологична пирамида
 - г) екологичен доминант
 - д) екологичен еквивалент

Отговор В

Тип 2 - тестови задачи с един верен отговор, състоящ се от комбинация от 2 верни твърдения/понятия

1. Колко аминни и колко карбоксилни групи има в пентапептида, изграден от глицин, лизин, серин, глутаминова киселина, валин?

1. пет амини групи
2. една аминна група
3. две аминни групи
4. пет карбоксилни групи
5. две карбоксилни групи

Възможни отговори:

- a) 1+4
- b) 2+4
- c) 3+5
- d) 3+4
- e) 2+5

Отговор С

2. При какъв тип взаимодействие алелите на един ген потискат изявата на друг ген?

1. Неалелно взаимодействие
2. Алелно взаимодействие
3. Комплементарно взаимодействие
4. Епистатично взаимодействие
5. Полимерно взаимодействие

Възможни отговори:

- a) 1+3
- b) 1+4
- c) 2+3
- d) 3+4
- e) 2+5

Отговор В

Отворени въпроси**Тип 1- Попълване на пропуснатите термини/понятия в текст;**

Попълнете пропуснатите термини/понятия в следващия текст

В зависимост от количеството на засегнатия генетичен материал, мутациите се делят на няколко вида. Измененията, свързани с промяна в структурата на хромозомите се бележат като 1) Когато е променена нуклеотидната последователност в конкретен 2)..... мутацията се бележи като 3)..... В случаите, в които се наблюдава промяна в 4).....на хромозомите, без да е променена структурата им, мутациите се означават като 5) Когато броят на хромозомите е увеличен с два или повече хаплоидни хромозомни

набора, произхождащи от два различни вида, състоянието се означава като б)
.....

Тип 2 - Кратък отговор с разсъждане по поставен въпрос

Дефинирайте термините ген и алел и обяснете какви са приликите и разликите между тях.

Тип 3 - Генетична задача

Дайте отговор на зададената задача като въведете подходящи означения и символи и обясните решението.

При кръстосване на чисти линии от сорт растения цъфтящи с бели цветове, в F₁ потомство било еднообразно по генотип и фенотип – цъфтящи с бели цветове. След самоопрашването им в F₂ се получило разпадане на белезите по фенотип 13:3, като преобладавали бяло цъфтящите растения. Какъв вид взаимодействие се проявява между гените при тези растения?

ПРОГРАМА ЗА ИЗПИТА ПО ХИМИЯ

за специалностите съгласно Приложение № 1

Неорганична химия:

1. Строеж на атома. Атомно ядро, изотопи. Основни характеристики на електрона, състояние на електрона в електронната обвивка, атомна орбитала, електронен облак, квантови числа. Групиране на атомните орбитали, основни правила при запълване на атомните орбитали с електрони. Електронни конфигурации на атомите, електронни формули, енергетични диаграми - примери. Основно и възбудено състояние на атома. Атомни свойства: атомен и йонен радиус, йонизационна енергия, електронно сродство, електроотрицателност.
2. Химична връзка. Причини за свързване на атомите. Същност на ковалентната връзка. Видове връзки: неполярна и полярна ковалентна връзка; σ -и π -връзки; локализирана и делокализирана връзка; донорно-акцепторна връзка; водородна връзка. Особенности на ковалентната връзка - кратност, полярност, поляризуемост, здравина (енергия), дължина, насоченост на ковалентната връзка. Хибридизация с участието на s-и p-атомни орбитали. Видове молекули, межумолекулни сили и агрегатно състояние. Йонна връзка и йонни съединения. Валентност и степен на окисление.
3. Химични елементи. Прости вещества - химичен състав, строеж, агрегатно състояние, физични и химични свойства.
4. Оксиди. Химичен състав, строеж. Класификация. Свойства.
5. Хидроксиди. Определение, класификация. Химичен състав и строеж. Свойства. Получаване.

6. Осокиселини. Определение за осокиселини (киселинни хидроксиди). Химичен състав и строеж. Свойства.
7. Соли. Определение, получаване, химичен състав на солите (класификация). Строеж. Физични свойства. Електролитна дисоциация на соли. Химични свойства.
8. Окислително-редукционни процеси. Характеристика на окислителноредукционните процеси. Окисление и редукция, окислител и редуктор. Окислителни и редукционни свойства на химичните елементи. Ред на относителната активност на металите. Изравняване на окислителноредукционни уравнения.
9. Скорост на химичните реакции. Химична кинетика. Дефиниция за скорост на химичните реакции и начини за нейното изразяване. Зависимост на скоростта от концентрацията. Закон за действие на масите. Механизъм на химичните реакции. Зависимост на скоростта на химичните реакции от температурата; активираща енергия, енергетични диаграми.
10. Катализа. Същност, основни понятия, хомогенна и хетерогенна катализа. Особенности на катализаторите и на тяхното действие. Механизъм на каталитичното действие.
11. Химично равновесие. Обратимост на химичните реакции. Същност и особенности на химичното равновесие. Равновесна константа. Влияние на концентрацията, общото налягане и температурата върху химичното равновесие. Принцип на подвижното равновесие.
12. Разтвори. Дисперсни системи - определение, основни понятия, класификация. Характеристика на истинските разтвори. Същност на разтварянето. Разтворимост, фактори, от които зависи разтворимостта. Свойства на разтворите: парно налягане, изменение на температурата на кипене и на замръзване на разтворите, дифузия, осмоза и осмотично налягане.
13. Теория на електролитната дисоциация. Електролити и неелектролити. Електролитна дисоциация - същност. Механизъм на електролитната дисоциация при вещества с йонен строеж и с полярни молекули. Степен на електролитната дисоциация. Видове електролити в зависимост от степента на електролитна дисоциация. Фактори, от които зависи степента на електролитна дисоциация. Силни електролити. Слаби електролити. Киселини, основи и соли от гледище на теорията на електролитната дисоциация (ТЕД). Киселини и основи - теория на Брьонстед и Лоури. Дисоциация на водата. Водороден показател. Ионнобменни реакции. Неутрализация. Хидролиза на соли.

Органична химия:

14. Въглеводороди - алкани. Определение. Хомоложен ред. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване.
15. Въглеводороди - алкени. Определение. Хомоложен ред. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване.
16. Въглеводороди - алкини. Определение. Хомоложен ред. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване.
17. Въглеводороди - арени. Определение. Хомоложен ред. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства на бензен и толуен. Получаване на арени.
18. Халогенопроизводни на въглеводородите. Определение. Класификация. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване.
19. Хидроксилни производни на въглеводородите. Определение. Класификация. Хомоложен ред на алканоли. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства на наситени едновалентни и многовалентни алкохоли и феноли. Получаване.
20. Амини. Определение. Класификация. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване.
21. Карбонилни производни на въглеводородите. Определение. Класификация. Хомоложни редове. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства на наситени моноалдехиди и монокетони. Получаване.
22. Карбоксилни киселини. Определение. Класификация. Хомоложен ред на мастните наситени монокарбоксилни киселини. Наименования. Изомерия. Строеж на мастни и ароматни карбоксилни киселини. Физични и химични свойства. Получаване. Производни на карбоксилните киселини.
23. Мазнини. Определение. Състав и строеж. Физични и химични свойства на мазнините.
24. Аминокарбоксилни киселини. Определение. Видове. Наименования. Изомерия. Строеж. Физични и химични свойства. Получаване и значение на аминокиселините.
25. Въглехидрати. Обща класификация. Монозахариди – определение и строеж. Физични и химични свойства на глюкоза и фруктоза.
26. Дизахариди – определение и строеж. Физични и химични свойства на захароза.
27. Полизахариди – определение и строеж. Физични и химични свойства на нишесте и целулоза.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Програмата за кандидатстудентския изпит по химия за специалност „Медицина“ е съставена въз основа на учебните програми по *Химия и опазване на околната среда* за общообразователна подготовка от 8-ми до 11-ти клас включително, като са взети предвид основните тематични единици, упражнения и логически задачи.

Конкурсният изпит по химия е с продължителност 3ч.

Изпитът включва:

- **Затворени тестови въпроси** общо **20** (**10 въпроса по неорганична химия и 10 въпроса органична химия**), като трябва да се избере един верен отговор от общо дадените варианти.
- **Две задачи:** **1 задача по неорганична химия и 1 задача по органична химия**
- **Два въпроса:** 1 от неорганична химия и 1 от органична; въпросите са от конспекта представляват **част от въпрос**, развиват се писмено, като подробно се изписват строеж (ако се изисква), всички реакции (ако се изисква), и свойства (ако се изисква).

За получаване на максимален брой точки при въпросите и задачите, отговорите трябва да са коректни, конкретни, достатъчно изчерпателни и да отговарят на дадените стъпки. Излагането на факти, свойства и т.н. извън дадената формулировка на въпроса не се оценява и не компенсира пропуските и грешките.

Скала за оценяване:

Брой точки	60 т.	80 т.	100 т.	120 т.
Оценка	Среден (3,00)	Добър (4,00)	Мн. добър (5,00)	Отличен (6,00)

Максималният брой точки е 120т, като точките се формират от:

Затворени тестови въпроси 20т,

Задачи 40т.

Части от въпросите от конспекта 60т

Кандидатстудентите могат да използват при подготовката си учебници, учебни помагала и сборници по химия и опазване на околната среда, както издадени в периода от 2008-2016 година, така и в периода от 2017-2020 година, утвърдени със заповед на Министерството на образованието и науката за предучилищно и училищно образование.

Кандидатстудентите могат да използват при подготовката си учебници и учебни помагала по химия и опазване на околната среда, издадени в периода от 2008-2016 година:

1. Химия за 8. клас, Л. Боянова и др., издание 2003 г. и следващи издания, изд. „Просвета“.

Учебници за 9-ти и 10-ти клас на следните издателства:

- Издателство „Булвест 2000“:
- 2. Химия и опазване на околната среда – 9. клас, Задължителна подготовка, М. Кирилов и др., издание 2003 г. и следващи издания.
- 3. Химия и опазване на околната среда – 9. клас, Профилирана подготовка, М. Кирилов и др., издание 2003 г. и следващи издания.
- 4. Химия и опазване на околната среда – 10. клас, Задължителна подготовка, Г. Нейков и др., издание 2003 г. и следващи издания.

5. Химия и опазване на околната среда – 10. клас, Профилирана подготовка, Г. Нейков и др., издание 2003 г. и следващи издания.

- Издателство „Анубис“:

6. Химия и опазване на околната среда – 9. клас, Задължителна подготовка, Г. Близнаков и др., издание 2003 г. и следващи издания.

7. Химия и опазване на околната среда – 9. клас, Профилирана подготовка, Г. Близнаков и др., издание 2003 г. и следващи издания.

- Издателство „Просвета“:

8. Химия и опазване на околната среда – 9. клас, Профилирана подготовка, Ст. Манев и др., издание 2003 г. и следващи издания.

9. Химия и опазване на околната среда – 10. клас, Профилирана подготовка, Ст. Манев и др., издание 2003 г. и следващи издания, както и учебници и учебни помагала за химия и опазване на околната среда, издадени в периода от 2017-2020 година, утвърдени със заповед на Министерството на образованието и науката за предучилищно и училищно образование.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА:

8 клас:

1. Химия и опазване на околната среда – Стефан Цаковски, Пенка Василева, Александрия Генджова, Борис Толев, Галя Шуманова; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ООД.

2. Химия и опазване на околната среда - Свобода Бенева, Марко Костадинов, Данчо Даналев, Лилия Овчарова, Маргарита Йотова; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ООД.

3. Химия и опазване на околната среда – Митка Павлова, Милена Кирова, Елена Бояджиева, Невена Върбанова, Валентина Иванова, Александър Кръстев; изд. СД „Педагог 6“ – Делев, Луизова и колектив.

4. Химия и опазване на околната среда – Лиляна Боянова, Красимир Николов, Ивайло Ушагелов, Емилия Тодорова; изд. „Просвета Плюс“ ЕООД.

5. Химия и опазване на околната среда – Стефан Манев, Кирил Атанасов, Людмила Михова; изд. „Просвета – София“АД.

6. Химия и опазване на околната среда - Хариета Димитрова, Джим Кларк; изд. САНПРО.

9 клас:

7. Химия и опазване на околната среда – Стефан Цаковски, Александрия Генджова, Росица Николова, Невянка Енчева, Борис Толев, Магдалена Дочева; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД.

8. Химия и опазване на околната среда – Данчо Даналев, Лилия Овчарова-Кирилова, Марко Костадинов, Свобода Бенева; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ООД.

9. Химия и опазване на околната среда – Митка Павлова, Милена Кирова, Елена Бояджиева, Невена Върбанова, Валентина Иванова; изд. СД „Педагог 6“ –Делев, Луизова и с-ие.

10. Химия и опазване на околната среда – Лиляна Боянова, Красимир Николов, Ивайло Ушагелов, Емилия Тодорова; изд. „Просвета Плюс“ ЕООД.

11. Химия и опазване на околната среда – Донка Ташева, Кирил Атанасов, Стефан Манев, Людмила Михова; изд. „Просвета – София” АД

12. Химия и опазване на околната среда – Хариета Димитрова, Виолета Константинова; изд. САНПРО.

10 клас:

13. Химия и опазване на околната среда – Стефан Цаковски, Александрия Генчова, Пенка Василева, Борис Толев, Магдалена Дочева, Кирил Атанасов; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ” ООД.

14. Химия и опазване на околната среда – Боряна Донкова, Васил Делчев, Илия Манолов, Йорданка Стефанова, Галя Шуманова, Камелия Савова, Татяна Гюзелева; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ” ООД.

15. Химия и опазване на околната среда – Митка Павлова, Милена Кирова, Елена Бояджиева, Невена Върбанова, Валентина Иванова, Ирина Андонова, Веселина Рангелова; изд. СД „Педагог 6” – Делев, Луизова и с-ие.

16. Химия и опазване на околната среда – Лиляна Боянова, Красимир Николов, Емилия Тодорова, Ивайло Ушагелов; изд. „Просвета – София” АД.

17. Химия и опазване на околната среда – Свобода Бенева, Маргарита Йотова, Лилия Овчарова-Кирилова, Данчо Даналев, Марко Костадинов, Ивайло Трайков; изд. „Регалия 6” ЕООД.

18. Химия и опазване на околната среда – Виолета Константинова, Хариета Димитрова, Даниела Маноилова; изд. САНПРО.

ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА:

11 клас:

1. Химия и опазване на околната среда, Модул 2 – Кирил Гавазов, Петя Рачева, Йорданка Стефанова, Галя Шуманова, Татяна Гюзелева; изд. „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ” ООД.

2. Химия и опазване на околната среда, Модул 1 – Невена Върбанова, Людмила Михова, Ивайло Ушагелов, Нели Дянкова, Наско Стаменов, Малинка Шопова, Мария Николова; изд. СД „Педагог 6” – Делев, Луизова и с-ие.

3. Химия и опазване на околната среда, Модул 2 – Невена Върбанова, Людмила Михова, Ивайло Ушагелов, Нели Дянкова, Наско Стаменов, Малинка Шопова, Мария Николова, Мича Каравастева; изд. СД „Педагог 6” – Делев, Луизова и с-ие.

4. Химия и опазване на околната среда, Модул 1 – Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенева, Антоанета Хинева; изд. „Просвета-София” АД.

5. Химия и опазване на околната среда, Модул 2 – Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенева, Даниела Маноилова, Антоанета Хинева; изд. „Просвета-София” АД.

**ПРИМЕРЕН ИЗПИТ ПО ХИМИЯ ЗА КАНДИДАТ СТУДЕНТИ
СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА“**

1. **Затворени тестови въпроси:** (изисква се един верен отговор)

НЕОРГАНИЧНА ХИМИЯ

1. Два електрона с еднакви *p*, еднакви *l*, еднакви *m* и различни *s* заемат:

- А) две състояния в една орбитала
- Б) едно състояние
- В) две орбитали с еднаква енергия
- Г) две орбитали с различна енергия
- Д) два подслоя

2. Коя от посочените електронни формули е вярна?

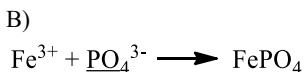
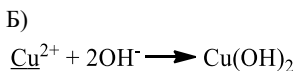
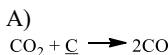
- А) $1s^2 2s^2 2p^3 3s^2$
- Б) $1s^2 2s^2 2p^6 2d^2$
- В) $1s^2 1p^6 2s^3 2p^6$
- Г) $1s^2 2s^2 2p^5 3s^2$
- Д) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$

3. Посочете реакционната схема(и), отразяваща(и) процес(и) на окисление:

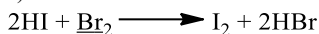
- 1) $\text{NO}_2^- \rightarrow \text{NO}_2$;
- 2) $\text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{CO}_2$;
- 3) $\text{P}_2\text{O}_7^{4-} \rightarrow \text{PO}_4^{3-}$;
- 4) $\text{Al}^{3+} \rightarrow [\text{Al}(\text{OH})_4]^-$;
- 5) $\text{MnO}_4^{1-} \rightarrow \text{MnO}_2$;
- 6) $\text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow \text{O}_2$

- А) 1, 6
- Б) 3, 5
- В) 2, 3, 4
- Г) 1
- Д) 6

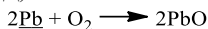
4. При коя реакция подчертаният реагент е окислител?

Г)

Д)

5. От групата на кислородсъдържащите съединения изберете само оксиди:

(1) NO; (2) ZnO; (3) BaO₂; (4) H₂O; (5) N₂O₂; (6) Cr₂O₃; (7) Al₂O₃; (8) H₂O₂; (9) Mn₂O₇; (10) BaO

А) 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10

Б) 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10

В) 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10

Г) 2, 3, 6, 7, 9, 10

Д) 3, 4, 5, 7, 8, 10

6. В три епруветки има разтвори съответно на Ba(OH)₂, Zn(NO₃)₂ и NH₄Cl.

С кой от дадените по-долу разтвори може да се установи в коя епруветка се намира разтворът на Ba(OH)₂?

А) KCl

Б) Mg(NO₃)₂

В) HCl

Г) HBr

Д) Na₂SO₄

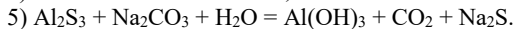
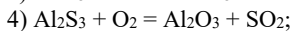
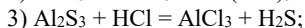
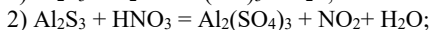
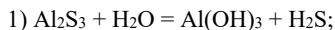
7. Кои оксиди не реагират с киселини и основи?

А) CO₂ и SiO₂Б) NO и N₂O

В) ZnO и BeO

Г) CO₂ и SiO₂Д) N₂O и CO₂

8. Посочете кои процеси са окислително-редукционни:

А) 1,3

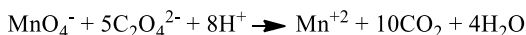
Б) 1,3,5

В) 2,4

Г) 5

Д) 3,4

9. Автокатализаторът на реакцията

е:

А) MnO_4^- Б) $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$ В) H^+ Г) Mn^{+2} Д) H^+ и Mn^{+2}

10. Кои от представените по долу метални оксиди имат амфотерни свойства?

1) FeO 2) MgO 3) K_2O 4) ZnO 5) Cr_2O_3 6) MnO

А) 3,4

Б) 1,2,6

В) 4,5

Г) 5,6

Д) 2,3

ОРГАНИЧНА ХИМИЯ

1. От изброените съединения изберете два изомера на цис-бутен-2.

1. От изброените съединения изберете два изомера на цис-бутен-2.

1. транс-бутен-2

2. бутадиен

3. циклобутан

4. бутин-2

5. бутан

А) 1, 2

Б) 3, 4

В) 4, 5

Г) 1, 3

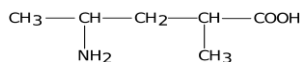
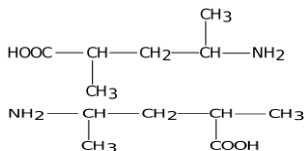
Д) 1, 4

2. Формулите

I.

II.

III.

означават:

А) три съединения, които са и верижни, и позиционни изомери.

Б) три съединения, които са верижни изомери

- В) три съединения, които са позиционни изомери
 Г) три съединения, които не са изомери
 Д) едно и също съединение

3. Правилната геометрия около кислорода в молекулата CH_3OCH_3 е:

- А) 180° ; линейна
 Б) 110° ; огъната
 В) $109^\circ 28'$; тетраедрична
 Г) 120° ; тригонална равнинна
 Д) 120° ; тригонална пирамидална

4. Кои от дадените по-долу двойки въглеводороди са хомолози и кои изомери?

I	2,2,3,3-тетраметилбутан и 3,3-диметилхексан
II	n-хексан и 2,3-диметилбутан
III	етилбензен и n-пропилбензен

- А) I-изомери, II-хомолози, III-хомолози
 Б) I-изомери, II-изомери, III-хомолози
 В) I-хомолози, II-хомолози, III-изомери
 Г) I-хомолози, II-изомери, III-хомолози
 Д) I-изомери, II-хомолози, III-изомери.

5. Функционалната група има само отрицателен индукционен ефект в съединенията:

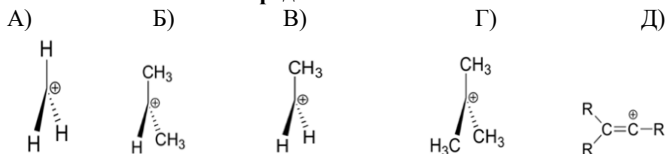
1. фенол
 2. етиленгликол
 3. оцетна киселина
 4. оксалова киселина
 5. метилфенилкетон
- А) 1, 2
 Б) 3, 4
 В) 2, 3
 Г) 4, 5
 Д) 2, 5

6. Заместителните реакции в ароматното ядро на бензоената киселина се извършват на m- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява:

- А) m- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява: +M и -I ефекти
 Б) m- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява: -M и -I ефекти
 В) o- и p- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява: -M и +I ефекти
 Г) o- и p- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява: +M и +I ефекти.

Д) m- място спрямо $-\text{COOH}$, защото карбоксилната група проявява: $-M$ и $+I$ ефекти

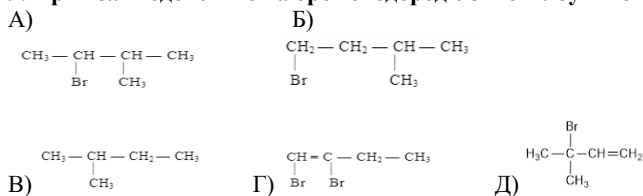
7. Най-стабилният от представените йони е:

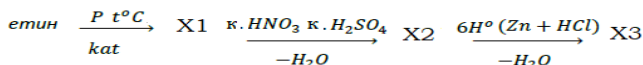
8. Неподделената електронна двойка при азотния атом в мастните амини заема:

- А) нехибридирана s-орбитала
 Б) нехибридирана p-орбитала
 В) sp-хибридна орбитала
 Г) sp^2 -хибридна орбитала
 Д) sp^3 -хибридна орбитала

9. При взаимодействие на бромоводород с 3-метилбут-1-ен, се образува:

10. Посочете съединенията X1, X2 и X3 по дадения преход:

- 1) бензен
 2) етен
 3) етил-хидрогенсулфат
 4) нитробензен
 5) хлоробензен
 6) анилин
 7) бензенсулфонова киселина
 8) фенол
 9) етанол

- А) 1, 7, 5
 Б) 2, 3, 9
 В) 1, 4, 6

Г) 1, 5, 8

Д) 8, 7, 6

2. ЗАДАЧИ

2.1. Неорганична химия: Даден е следният равновесен процес, протичащ в хомогенна среда:

Формулирайте принципа на Льо Шателие - Браун и определете в каква посока ще се измести равновесието: 1) при повишаване на температурата; 2) при извеждане на реакционен продукт от равновесната система.

2.2. Органична химия: Сравнете строежа и химичните свойства на нишесте и целулоза.

3. Въпроси:

3.1. Скорост на химичните реакции. Химична кинетика. Дефиниция за скорост на химичните реакции и начини за нейното изразяване. Зависимост на скоростта от концентрацията.

3.2. Химични свойства на наситени едновалентни и многовалентни алкохоли.

ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО БИОЛОГИЯ

за специалностите съгласно Приложение № 1

Биосфера. Равнища на организация на живата материя (макросистема - структура и процеси). Екологични фактори на средата. Популация. Биоценоза. Екосистема. Поведение (като адаптация на организмите към средата). Биосфера. Равнища на организация на екосистемите. Химични елементи и съединения. Надмолекулни комплекси. Структура на клетката. Процеси в клетката. Генетични процеси. Метаболизъм. Делене на клетката.

ДЕСЕТИ КЛАС

Многоклетъчен организъм (мезосистема, структура и процеси). Равнища на организация на многоклетъчния организъм. Основни понятия (по теми): Организъм, тъкан, орган, система от органи. Наследственост и изменчивост. Основни понятия (по теми): наследственост, изменчивост, мутация, генотип, фенотип, алел, взаимодействие на гените. Индивидуално развитие при животните и човека. Основни понятия: индивидуално развитие; гаметогенеза (сперматогенеза и овогенеза); метаморфоза (пълна и непълна); зародиш.

Биологична еволюция. Поява на живота върху Земята. Съвременни теории за еволюцията. Еволюция на човека. Доказателства за еволюцията. Понятия за ръководни вкаменелости, изкопаеми предходни форми, филогенетични редове.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Учебници по биология за 9 и 10 клас, одобрени от МОН изд. след 2001 г.

2. Г. Николов, И. Матев, Н. Такучев - 800 тестови въпроси по биология за 9 и 10 клас за кандидат-студенти, ученици и преподаватели, СД „Кота“, Ст. Загора.

З. Н. Такучев, Г. Николов, И. Матев, - Биология, компютърни тестове за кандидат-студенти в Тракийски университет, СД „Кота“, Ст.Загора.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Писменият тест по биология е върху съдържанието на учебната програма по биология и здравно образование за 9 и 10 клас (Наредба № 2 от 18.05.2000 г. на МОН, ДВ бр.48/13.06.2000 г.) на средната степен на образование.

Провежда се присъствено и продължава 2 часа. Всеки от изпитните варианти съдържат по 50 въпроса. Тестовите задачи имат само един правилен отговор – запълва се плътнo кръгчето около отговора. Ако се посочи повече от един отговор, задачата се приема за грешна.

Изтеглянето на варианта за теста се извършва на лотариен принцип.

ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО МАТЕМАТИКА

за специалностите съгласно Приложение № 1

I. АЛГЕБРА И АНАЛИЗ

1. Формули за съкратено умножение. Преобразуване на рационални изрази. Коренуване.
2. Уравнения от първа и втора степен с едно неизвестно. Формули на Виет. Разлагане на квадратен тричлен на линейни множители. Уравнения от по-висока степен, които се свеждат до квадратни. Уравнения, съдържащи знака за абсолютна стойност. Системи уравнения.
3. Неравенства. Неравенства от първа и втора степен. Неравенства от по-висока степен - метод на интервалите. Системи неравенства.
4. Иррационални уравнения и неравенства.
5. Показателна функция. Логаритмична функция. Показателни и логаритмични уравнения. Показателни и логаритмични неравенства.
6. Тригонометрични функции - $\sin(x)$, $\cos(x)$, $\operatorname{tg}(x)$, $\operatorname{cotg}(x)$. Преобразуване на тригонометрични изрази. Тригонометрични тъждества. Тригонометрични уравнения и неравенства.
7. Числови редици. Аритметична и геометрична прогресия. Формули за общ член и сума на първите n члена на прогресията. Безкрайни числови редици - сходимост. Сума на членовете на безкрайна геометрична прогресия с частно q ($-1, 1$).
8. Функция на един аргумент. Граница на функция. Непрекъснатост. Производна. Теореме за производните. Монотонност на функция. Локални екстремуми на функция. Най-голяма и най-малка стойност на функция в интервал. Изследване на функции.
9. Приложение на Алгебрата и решаване на някои практически задачи.

II. ГЕОМЕТРИЯ

10. Еднаквост. Признаци за еднаквост на триъгълници. Успоредник - видове, свойства. Трапец - видове, свойства. Средна отсечка в триъгълник и трапец.
11. Вектори. Операции с тях.

12. Теорема на Талес. Свойства на ъглополовящите в триъгълника. Подобност. Признаци за подобност на триъгълници.
13. Метрични зависимости в правоъгълен триъгълник. Метрични зависимости в произволен триъгълник. Косинусова и синусова теорема.
14. Лице на фигура. Формула за лице на триъгълник и четириъгълник. Връзка между лицата на подобни триъгълници. Лице на кръг, кръгов сектор и отрез.
15. Многостени. Призма, паралелепипед, пирамида, пресечена пирамида. Лице на повърхнина. Обем.
16. Ротационни тела. Цилиндър, конус, пресечен конус, сфера. Лице на повърхнина. Обем.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Действащи учебници и помагала по Алгебра и Геометрия за 8-11 клас.
2. Паскалев, Г. Конкурсни задачи по Математика за постъпване във ВУЗ. Наука и изкуство, 1987.
3. Петров, К. Ръководство за решаване на задачи по Математика за кандидат-студенти.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Кандидатстудентският тест по математика е писмен с продължителност 2 часа и се провежда присъствено.

Кандидат-студентите изтеглят лотарийно един вариант, който съдържа 25 въпроса.

В програмата са включени въпроси от учебниците по Алгебра и Геометрия за 8-11 клас на СОУ.

При решаването на задачите кандидат-студентите трябва да покажат, че могат да прилагат основни твърдения от Алгебрата, анализа и Геометрията.

ПРОГРАМА ЗА ТЕСТА ПО ГЕОГРАФИЯ

за специалностите съгласно Приложение № 1

Програмата за теста по География включва учебното съдържание по природна, социално-икономическа и регионална география на България, което се изучава в общообразователните училища и профилираните гимназии. Съобразена е с държавните образователни изисквания и актуализираната учебна програма по география и икономика - десети клас, задължителна подготовка.

ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ

I. ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ПРИРОДНА СРЕДА И ПРИРОДНОРЕСУРСЕН ПОТЕНЦИАЛ:

1. Географско положение и граници на България. Същност и значение на географското положение. Видове географско положение: астрономическо, природногеографско, икономическо и политикоеографско. Промени в териториалния обхват на България.

Характеристика на съвременните граници на България.

2. Съвременен релеф. Обща характеристика. Релефообразуващи процеси и форми, създадени от тях. Основни морфоструктури. Геоморфоложки области. Стопанска оценка.

3. Полезни изкопаеми. Същност, образуване и значение. Видове полезни изкопаеми. Количествена и качествена характеристика. Стопанска оценка и екологични проблеми при добива на полезни изкопаеми.

4. Климат. Същност. Фактори за формиране на климата. Елементи на климата. Климатични области. Стопанска оценка на климата.

5. Води. Значение и особености на водите. Хидроложки фактори. Подземни и повърхностни води - образуване, видове, географско разположение. Хидроложки области. Водите и природноресурсният потенциал на страната.

6. Почви. Същност и значение. Почвообразуващи фактори. Закономерности в разположението на почвите. Типове почви. Почвени области. Почвите и природноресурсният потенциал на страната.

7. Растителен и животински свят. Обща характеристика. Фактори за развитие и географско разпространение. Флористични и фаунистични области и подобласти. Проблеми при използване и опазване на растителния и животинския свят.

II. ПРИРОДНОГЕОГРАФСКИ ОБЛАСТИ:

8. Дунавска равнина. Географско положение, граници и големина. Морфохидрографски особености и подялба. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

9. Старопланинска област. Предбалкан и Главна старопланинска верига: географско положение, граници и големина, морфохидрографски особености, природни условия и ресурси, стопанска оценка и геоекологични проблеми.

10. Задбалкански котловини. Географско положение и граници. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

11. Краище и Средногорие. Географско положение и граници. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

12. Тракийско-Странджанска област. Географско положение, граници и големина. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

13. Осогово-Беласишка планинска редица и долината на Средна Струма. Географско положение и граници. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

14. Рила, Пирин и долината на река Места. Географско положение, граници и големина. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

15. Родопи. Западни и Източни Родопи. Географско положение, граници и големина. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

16. Черно море и Българско черноморско крайбрежие. Географско положение, граници и големина. Морфохидрографски особености. Природни условия и ресурси. Стопанска оценка и геоекологични проблеми.

III. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ:

География на населението и селищата

17. Брой, разпределение и движение на населението. Брой на населението. Гъстота на населението. Естествено и механично движение. Демографски проблем.

18. Структура на населението. Същност. Характеристика на видовете структура: етническа, религиозна, полава, възрастова, брачна, образователна и селищна.

19. Селища и урбанизация. Фактори за възникване и развитие на селищата. Класификация на селищата. Урбанизация и градски агломерации. Административно-териториално деление на България.

География на националното стопанство

20. Национално стопанство. Същност. Фактори за териториално развитие. Структура на стопанството: първичен, вторичен и третичен сектор.

21. География на растениевъдството. Същност, значение и особености. Фактори за развитие. Производствена и регионална структура.

22. География на животновъдството. Същност, значение и особености. Фактори за развитие. Отраслова структура и териториално разпределение.

23. География на енергетиката. Същност, значение и особености. Фактори за териториално разпределение. Структура на енергетиката. Електропроизводствени райони.

24. География на промишлеността: структуроопределящи производства. Производство на черни и цветни метали, машиностроене, металообработване и химическа промишленост- същност, особености, структура.

25. Лека и хранително-вкусова промишленост. Същност, значение и особености. Фактори за развитие. Отраслова и териториална структура.

26. География на транспорта. Същност, значение и особености. Фактори за развитие. Транспортна система. Видове транспорт.

27. География на туризма. Същност, значение и особености. Фактори за развитие. Организационна структура. Видове туризъм.

IV. ГЕОГРАФИЯ НА РЕГИОНИТЕ В БЪЛГАРИЯ

28. Югозападен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

29. Южен централен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

30. Югоизточен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

31. Североизточен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

32. Северен централен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

33. Северозападен регион. Географско положение и граници. Природни условия и ресурси. Население. Стопанство. Селища.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Димов, Н. и колектив (2012) География и икономика - 10 клас, ЗП, „Просвета – София” АД.
2. Пенин, Р. и колектив (2012) География и икономика - 10 клас, ЗП, „Булвест 2000”.
3. Петров, П. и колектив (2012) География и икономика - 10 клас, ЗП, ИК „Анубис” ООД.

4. Гайтанджиева, Р. и колектив (2012) География и икономика - 10 клас, „Д-р Иван Богоров“, ЕООД.
5. Мандова-Русинчовска, М. и колектив (2012) География и икономика - 10 клас, ЗП, СД „Педагог 6“.
6. Тестови задачи по география на България за кандидат-студенти (2013) Издателство на Тракийски университет, Стара Загора.
7. Н.Такучев, Д. Неделчева. География – компютърни тестове за кандидат-студенти в Тракийски университет. (2013) Издателство на Тракийски университет, Стара Загора.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Кандидатстудентският писмен тест по География включва 50 въпроса от затворен тип, всеки от които има по един верен отговор. При посочване на повече от един верен отговор задачата се приема за грешна. Изпитният вариант се изтегля на лотарийен принцип. Продължителността на теста е 2 часа и се провежда присъствено.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ИЗПИТА ПО ОБЩА ЕЗИКОВА КУЛТУРА за специалностите съгласно Приложение № 1

Кандидатстудентският изпит по обща езикова култура е писмен и продължава 4 часа. Изпитният вариант включва 2 задачи. Провежда се присъствено.

Първата задача представлява кратък текст, в който съзнателно са допуснати правописни, граматически и пунктуационни грешки. Текстът трябва да се препише, като се отстранят забелязаните грешки, без да се правят смислови и стилистични редакции в него.

Втората задача изисква създаването на текст по определена тема и с предварително установен обем (2 – 3 страници).

Кандидат-студентите имат пълна жанрова свобода при създаване на текста. При оценка се взема предвид:

- Създаденият текст да съответства на поставената тема. Изисква се основна теза, както и доказателства към нея;
- Логично - следствените връзки да са правилно изградени;
- Не се толерират битовизми и елементарни доказателства;
- Прецизират се уменията за създаване на текст без правописни и пунктуационни грешки.

Особено важна е личната позиция на автора на текста и умениято му да я защитава. Комисията наказва плагиатството и опитите за измама.

ЛИТЕРАТУРА:

Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир

Андрейчин“ (2015). Официален правописен речник на българския език. Просвета – София.

Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ (2016). Официален правописен речник на българския език. Глаголи. Просвета – София.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ТЕСТА ПО ОБЩОТЕХНИЧЕСКА ПОДГОТОВКА за специалностите съгласно Приложение № 1

При решаването на задачите кандидат-студентите показват знанията, уменията и професионалния опит на общотехническата подготовка придобити от професионалните гимназии. Кандидатстудентският тест по обща техническа подготовка е писмен, с продължителност 3 часа. Провежда се присъствено.

В програмата при разработването на теста са застъпени четири групи въпроси - 25 броя, свързани с дисциплините: „Техническа механика“, „Техническо чертане и машинни елементи“, „Материалознание“ и „Електротехника и електроника“.

1. **„Техническа механика“** - основни понятия и аксиоми от Статика, кинематика на точка и твърдо тяло, динамика на точка и динамична система.

2. **„Техническо чертане и машинни елементи“** - включени са въпроси от следните области: изобразяване на машинни елементи; оразмеряване на чертежи и скици; различни видове съединения - болтови, нитови, пресови и др.; лагери.съединители; предавки. За добра подготовка е необходимо да се обърне внимание на предназначението на машинните елементи, основните размери, конструкцията и основните зависимости при тях.

3. **„Материалознание“**: Конструкционно-ремонтни метални и неметални материали. Експлоатационни материали. Технологии и технологични методи за производството и обработката на материалите.

4. **„Електротехника и електроника“** - включени са въпроси, свързани с: Основни величини и закони в електротехниката. Електромагнетизъм. Анализ на линейни електрически вериги при постоянен и променлив ток. Електронни елементи и устройства. Електрически измервания. Електрически машини и апарати.

При съставянето на теста са използвани учебници и учебни пособия по съответните дисциплини за обучение в Професионалните гимназии.